

141 Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης Πάτρας

Το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης (Π.Τ.Δ.Ε.) του Πανεπιστημίου Πατρών ιδρύθηκε το 1986, εδρεύει και λειτουργεί στην Πανεπιστημιούπολη Πατρών. Αποτελεί βασική ακαδημαϊκή μονάδα για την παραγωγή νέας γνώσης, μέσα από την έρευνα και τη διδασκαλία στις Επιστήμες της Αγωγής και κατάρτιζε επιστήμονες, έτσι ώστε να έχουν επιστημονικά και επαγγελματικά προσόντα α) για να εργαστούν με επιτυχία ως εκπαιδευτικοί λειτουργοί, και μάλιστα ως δάσκαλοι και β) για να εργαστούν σε άλλους, σχετικούς με την επιστήμη τους, χώρους.

Σκοπός

Ο σκοπός του Π.Τ.Δ.Ε. του Πανεπιστημίου Πατρών και η επιστημονική ταυτότητα των πτυχιούχων του καθορίζονται κατά κύριο λόγο από το θεσμικό πλαίσιο της ανώτατης εκπαίδευσης και το θεσμικό πλαίσιο της ίδρυσης των Παιδαγωγικών Τμημάτων. Καθορίζονται επίσης από τη δυναμική εξέλιξη των εκπαιδευτικών και κοινωνικών ζητημάτων στον ελληνικό και ευρωπαϊκό χώρο.

ΤΟΜΕΙΣ

Τομέας Παιδαγωγικής
Τομέας Ψυχολογίας
Κοινωνικής Θεωρίας και Ανάλυσης
Τομέας Γενικών Επιστημών.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

Εργαστήριο Παιδαγωγικής Έρευνας
Εργαστήριο Σχεσιοδυναμικής Παιδαγωγικής και Συμβουλευτικής
Εργαστήριο Ιστορικού Αρχείου Νεοελληνικής και Διεθνούς Εκπαίδευσης
Εργαστήριο Βασικής και Εφαρμοσμένης Ψυχολογικής Έρευνας
Εργαστήριο Γνωστικής Ανάλυσης της Μάθησης, Γλώσσας και Δυσλεξίας
Εργαστήριο Ανάλυσης και Σχεδιασμού Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Κοινωνιολογικής Ανάλυσης Δεδομένων της Εκπαίδευσης, Τεκμηρίωσης
Εργαστήριο Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης και Κατάρτισης
Εργαστήριο Θετικών Επιστημών
Εργαστήριο Θεωρητικών Επιστημών

Παράλληλα με τα προπτυχιακά και τα μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών λειτουργούν επίσης τα εξής:

Διδασκαλείο Δημοτικής Εκπαίδευσης
Κέντρο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης.

Διάρκεια & Περιεχόμενο Σπουδών

Η διάρκεια σπουδών είναι 8 εξάμηνα και περιλαμβάνει πρακτική εξάσκηση που είναι υποχρεωτική. Τα μαθήματα κάθε έτους διδάσκονται σε 2 εξάμηνα. Οι εξετάσεις διενεργούνται 3 φορές το χρόνο.

Επαγγελματικές Διέξοδοι

Οι πτυχιούχοι μπορούν να καλύψουν θέσεις εργασίας σε τομείς ανάλογους με τις σπουδές και την εξειδίκευση τους. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι μπορούν να απασχοληθούν στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα: στη Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, ως δάσκαλοι, στις υπηρεσίες της Λαϊκής Επιμόρφωσης, σε ερευνητικά κέντρα, σε προγράμματα αλφαριθμητικού ειδικών ομάδων της χώρας, σε ειδικά σχολεία, στην παιδαγωγική έρευνα, στην ειδική αγωγή μετά από 5 χρόνια υπηρεσίας στην εκπαίδευση και διετή μετεκπαίδευση.

Πρόγραμμα Σπουδών

1. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΘΕΜΕΛΙΩΔΟΥΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

- Μεθοδολογία Ποιοτικής Έρευνας

2. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΕΙΔΙΚΩΝ ΘΥΕΩΝ ΤΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

- Εκπαίδευση παιδιών με μάθηση δυσκολίας
- Εκπαίδευση παιδιών με προβλήματα συμπεριφοράς
- Εκπαίδευση του προικισμένου και νοητικά καθυστερημένου παιδιού
- Εκπαίδευση των παιδιών των μεταναστών
- Εκπαίδευση των παλιννοστώντων, τσιγγάνων
- Ειδικά θέματα Ιστορίας Νεοελληνικής Εκπαίδευσης
- Περιβαλλοντική Εκπαίδευση
- Παιδαγωγική - Ψυχολογία Ενηλίκων & Λαϊκή Επιμόρφωση
- Παιδαγωγική Παρασχολικών Δραστηριοτήτων και Εμφύχωσης
- Παιδαγωγική για Πανεπιστημιακούς
- Εκπαίδευση για την ισότητα των φύλων και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα
- Δεοντολογία και Ηθική του εκπαιδευτικού επαγγέλματος

3. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- Μεθοδολογία χρήσης Η/Υ στην Εκπαίδευση
- Πρακτική άσκηση στη διδασκαλία Μαθημάτων ΔΣ
- Δεξιότητες στη Διδασκαλία
- Εκπαιδευτική τηλεόραση και βίντεο: κατασκευή και χρήση προγραμμάτων στην εκπαιδευτική διαδικασία - Εκπαίδευση από Απόσταση
- Οργάνωση και διοίκηση σχολικής τάξης

- Οργάνωση του μαθησιακού περιβάλλοντος με πειραματικούς τρόπους
- Εποπτικά Μέσα Διδασκαλίας: Ειδικά Περιβάλλοντα Μάθησης
- Τα Σχολικά Εγχειρίδια: αρχές σχεδιασμού, κατασκευή και αξιολόγηση
- Παιδικό θέατρο, θεατρικό παιχνίδι, θεατρολογία
- Αισθητική Αγωγή και Διδακτική της
- Εκπαίδευση από απόσταση
- Διδασκαλία Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας I
- Διδασκαλία Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας II

4. ΤΟ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΚΑΙ Η ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΑΖΙ ΤΟΥ

- Κοινωνική Παιδαγωγική
- Σεξουαλική Αγωγή

5. ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΤΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

- Αναλυτικά Προγράμματα
- Ευρωπαϊκή Διάσταση στα Προγράμματα ΔΣ
- Η Αξιολόγηση στην Εκπαιδευτική Διαδικασία
- Παιδαγωγική και Ψυχολογία του Εκπαιδευτικού
- Ευρωπαϊκή Διάσταση στην Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών
- Διδακτική των Εκφραστικών Μαθημάτων και Διαχείριση της Σχολικής Τάξης

Περιγραφή Μαθημάτων

A.ΚΟΣΜΟΠΟΥΛΟΣ

ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΟΔΗΓΗΤΙΚΗ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΦΗΒΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

Οδηγητική - Ελάχιστα για την εξελικτική ψυχολογία - Παιδική ηλικία. Από το έμβρυο στο βρέφος - Το βρέφος - Το νήπιο - Το παιδί της πρώτης ηλικίας - Η δεύτερη παιδική ηλικία - Η "ώριμη" παιδικότητα - Η θεμελίωση της αυτονομίας στο παιδί - Η κοινωνικοποίηση του μικρού παιδιού - Ο ερωτισμός και η ερωτική αγωγή του παιδιού - Αφανείς επιδράσεις της γονεϊκής προσωπικότητας στη θεμελίωση της σχολικής προόδου του μαθητή. Εφηβική και Νεανική ηλικία. Ο έφηβος - Εφηβεία: ηλικία προβληματισμού - Ο έφηβος και οι γονείς του - Διαπροσωπικές σχέσεις μέσα στη σύγχρονη οικογένεια - Ο ρόλος του πατέρα στη διαμόρφωση της προσωπικότητας του εφήβου - Ο ρόλος της μητέρας στην ανάπτυξη της εφηβικής προσωπικότητας - Το σχολείο και ο δάσκαλος του εφήβου - Ο νέος - Η εποχή μας και το κίνημα της Νέας Γενιάς.

ΣΧΕΣΙΟΔΥΝΑΜΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ

Η Σχεσιοδυναμική Παιδαγωγική: Αίτημα των καιρών: Οι διανθρώπινες σχέσεις στη σύγχρονη ελληνική κοινωνία. Επιπτώσεις των σύγχρονων σχέσεων στο σχολείο. Η Σχεσιοδυναμική Παιδαγωγική του προσώπου: Έννοια, περιεχόμενο, μέσα - Στόχοι και μορφή της Σχεσιοδυναμικής Παιδαγωγικής - Ο χαρακτήρας της Παιδαγωγικής - Η μάθηση στη Σχεσιοδυναμική Παιδαγωγική - Το Σχεσιοδυναμικό Μοντέλο Διδακτικής Εργασίας (Σ.ΜΟ.Δ.Ε.). Η παιδαγωγική Σχέση: "Σχέση" - "Επικοινωνία" - "Συνάντηση" - Η Γνήσια Σχέση: Ψυχολογική Αναζήτηση - Η Γνήσια Σχέση: Παιδαγωγική Αναζήτηση. Ψυχολογία και παιδαγωγική της διατημηματικής, ενδοομαδικής επικοινωνίας, ψυχολογία και παιδαγωγική της εξουσίας, (αυτεξουσίας) και της συμμόρφωσης. Ο ρόλος της αντίληψης, της στάσης στην επικοινωνία και στη σχέση. Η σχεσιοδυναμική κατάρτιση των εκπαιδευτικών.

ΠΡΟΣΩΠΟΚΕΝΤΡΙΚΗ ΚΑΙ ΣΧΕΣΙΟ-ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ

Έννοια - περιεχόμενο - σκοπός κατά την Ανθρωπιστική και φαινομενολογική ψυχολογία - Η προσωπική και προσωποκεντρική αντιμετώπιση του Άλλου. - Το Σχολείο των προσώπων - Η διαλογική κατάσταση - Η γνησιότητα της σχέσης - Η ψυχολογική και γενικότερη στάση αναγνώρισης και αποδοχής του Άλλου. - Η συμφωνία με τον εαυτό μας - Η εμπραθητική δυνατότητα (Carl Rogers).

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Ανθρωπολογικές-βιολογικές προϋποθέσεις της αγωγής. Ο άνθρωπος ως "όν ανοικτό" προς τον κόσμο. Βασικές έννοιες της παιδαγωγικής επιστήμης. Ο επιστημονικός χαρακτήρας της παιδαγωγικής. Θεωρίες της παιδαγωγικής επιστήμης. Βασικοί σταθμοί στη διαχρονική εξέλιξη της παιδαγωγικής. Σκοποί της αγωγής. Η σχέση της αγωγής με τις άλλες επιστήμες του ανθρώπου. Τα όρια της αγωγής. Η παιδαγωγική επιστήμη και σύγχρονα προβλήματα. Ειρήνη (Παιδαγωγική της ειρήνης) - Οικολογία (Οικολογική Παιδαγωγική) - Πολυπολιτισμική κοινωνία (διαπολιτισμική αγωγή). Η ιστορική διάσταση των εναλλακτικών σχολείων ως επιγόνων της ρεφορμιστικής Παιδαγωγικής. Η κριτική του "υπαρκτού" σχολείου. Μοντέλα σχολείων προερχόμενα από την κίνηση "VOM KINDE AUS" (από το παιδί ξεκινώντας). Αγγλολατινοαμερικανικά εναλλακτικά μοντέλα. Ευρωπαϊκά εναλλακτικά μοντέλα - Προοπτικές των εναλλακτικών Σχολείων.

ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ - ΣΥΣΤΗΜΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ I

Βασικός στόχος του μαθήματος αυτού είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τη συστημική θεωρία (system theorie), στις βασικές της κυρίως εκφάνσεις, η κατανόηση των επιδράσεων της θεωρίας στη σύγχρονη παιδαγωγική, αλλά και οι δυνατότητες που προσφέρει η θεωρία αυτή για τη μελέτη και εξέταση των κοινωνικών και παιδαγωγικών φαινομένων.

Η θεωρητική αντίληψη η οποία παρουσιάζεται και αναλύεται στο μάθημα αυτό είναι η συστημική-εποικοδομιστική (systemic-constru-ctivistic) και μάλιστα όπως αυτή καλλιεργείται και παρουσιάζεται στο έργο του G.Bateson και του P.Watzlawick. Υπό το επιστημολογικό αυτό παράδειγμα εξετάζονται θέματα όπως η δόμηση της πραγματικότητας, οι ανθρώπινες σχέσεις και η επικοινωνία, η δόμηση (construction) της πραγματικότητας και του περιβάλλοντος και η επίδρασή της στην παιδαγωγική θεωρία και πράξη κ.ά.

ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ - ΣΥΣΤΗΜΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ II

Η γνώση που απέκτησαν οι φοιτητές/τριες στο μάθημα Οικολογική-Συστημική Παιδαγωγική Ι σχετικά με τις συστημικές θεωρίες, θα αποτελεί το θεωρητικό υπόβαθρο του μαθήματος. Θα εξεταστούν υπό τη συστημική προσέγγιση το σχολείο και η τάξη ως κοινωνικά υποσυστήματα και συγκεκριμένες καινοτόμες ενέργειες, όπως: Περιβαλλοντική Αγωγή και Αγωγή για τη Σταδιοδρομία: Φιλοσοφία, σκοποθεσία, εφαρμογές.

Σ.ΚΡΙΒΑΣ

ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ - ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ

Η έννοια και η φύση του θεσμού Προσανατολισμού - Συμβουλευτικής. Βασικές έννοιες του ΣΕΠΣ. Διαχρονική εξέλιξη του θεσμού. Θεωρίες της επαγγελματικής ανάπτυξης. Θεωρίες της συμβουλευτικής. Φιλοσοφικό-θεωρητικό υπόβαθρο του θεσμού. Πληροφόρηση στα πλαίσια του ΣΕΠΣ. Η Συμβουλευτική ως λειτουργία του δασκάλου. Ο προσανατολισμός - συμβουλευτική στο δημοτικό σχολείο. (Το μάθημα περιλαμβάνει πρακτική άσκηση).

Σ.ΜΠΟΥΖΑΚΗΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ Ι

Ιστοριογραφία - Ιστοριογραφία της ελληνικής εκπαίδευσης-Σύγχρονα ρεύματα στην ιστοριογραφία-Η Σχολή των Annales. Σταθμοί στη ελληνική εκπαίδευση: η περίοδος των Βαυαρών, εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις: 1895, 1899, 1913/17, 1929-1932, 1957/58, 1964/65, 1976/77, 1985, 1997/98. Το γλωσσικό πρόβλημα: Ευαγγελικά, Ορεσטיακά, Μαρασλειακά, Αθείκα του Βόλου, η «δίκη των τόνων». Ο Εκπαιδευτικός Όμιλος. Η εκπαίδευση την περίοδο της Εθνικής Αντίστασης.

Σ.ΜΠΟΥΖΑΚΗΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΙΙ

Μεθοδολογικά και ερμηνευτικά προβλήματα. Ιστορία παιδαγωγικών ιδεών. Τοπική ιστορία. Προσωπογραφίες. Ιστορία Κατάρτισης - Επιμόρφωσης - Μετεκπ/σης εκπαιδευτικών. Ιστορία Αναλυτικών Προγραμμάτων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, σχολικών βιβλίων, Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, οργάνωσης - διοίκησης - εποπτείας εκπαίδευσης.

Σ.ΜΠΟΥΖΑΚΗΣ

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ - ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Μεθοδολογικά ζητήματα - Ερμηνευτικά πλαίσια. Σύγχρονες κατευθύνσεις στη Συγκριτική Παιδαγωγική. Όροι και έννοιες. Αντικείμενο της συγκριτικής παιδαγωγικής Οι κλασικοί συγκριτικοί της εκπαίδευσης: Le thbn Khoi, Καζαμίας, Kandel, Hans, Schneider. Εκπαιδευτικά συστήματα: Γαλλία, ΗΠΑ, Ανατολικές χώρες, Γερμανία, Μ. Βρετανία, Κύπρος, Κίνα, Ιταλία, Σουηδία. Χαρακτηριστικά εκπαιδευτικών συστημάτων του τρίτου κόσμου. Το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα σε σύγκριση με ξένα συστήματα-Παγκοσμιοποίηση και εκπαίδευση -Ευρωπαϊκή διάσταση στην εκπαίδευση -Εκπαιδευτική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης - Προγράμματα Σωκράτης - Tempus - Διακήρυξη της Μπολώνια.

Σ.ΜΠΟΥΖΑΚΗΣ

ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ

Σύγχρονες τάσεις στη συγκριτική παιδαγωγική. Αξιολόγηση μαθητών και εκπαιδευτικών. Μόρφωση - επιμόρφωση - μετεκπαίδευση εκπαιδευτικών: συγκριτική θεώρηση. Συστήματα επιλογής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση: συγκριτική θεώρηση. Σχολικά βιβλία-Αναλυτικά Προγράμματα: συγκριτική θεώρηση. Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση: συγκριτική θεώρηση. Δευτεροβάθμια εκπαίδευση: συγκριτική θεώρηση. Τριτοβάθμια Εκπαίδευση: συγκριτική θεώρηση. Σχολική ένταξη: προβληματική και πρακτική στις διάφορες χώρες. Η τεχνική-επαγγελματική εκπαίδευση στις διάφορες χώρες. Δομές

εκπαιδευτικών συστημάτων. Τα ολόημερα σχολεία. Εκπαίδευση για την ειρήνη και τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Β.ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Εισαγωγή στην Επιστήμη της Ειδικής Αγωγής. Προσδιορισμός διαφόρων όρων. Ιστορική αναδρομή. Η κοινωνία και τα Άτομα με Ειδικές Ανάγκες. Η Αναπηρία σαν ασθένεια ή σαν διαφορά; Κοινωνιολογική και Ιατρική άποψη. Κατηγοριοποίηση διαφόρων αναπηριών. Οι Ειδικές Εκπαιδευτικές ανάγκες παιδιών σχολικής ηλικίας. Συχνότητα και αιτιολογία διαφόρων αναπηριών. Διάγνωση, αξιολόγηση, έγκαιρη παρέμβαση. Εκπαιδευτικές αρχές και προσεγγίσεις στην Ειδική Αγωγή. Αξιολόγηση και προγραμματισμός. Ατομικό Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα. Ανάλυση Δραστηριοτήτων. Τροποποίηση Συμπεριφοράς. Εισαγωγή στις διάφορες κατηγορίες παιδιών με Ειδικές Ανάγκες. Ενσωμάτωση, Ένταξη, Ίδρυτισμός.

Β.ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΓΩΓΗ ΚΩΦΟΥ

Προσδιορισμός Διαφόρων Όρων. Συχνότητα και Αιτιολογία Κώφωσης Βαρηκοίας στην Παιδική Ηλικία. Διάγνωση της Ακουστικής Απώλειας. Ανατομία και Φυσιολογία Αυτιού. Είδη Βαρηκοίας. Ακουομετρία. Ακουομετρικά τεστ. Ακουστικά Βοηθήματα και Ακουστική Εκπαίδευση. Το Κωφό Παιδί και το Περιβάλλον του. Προβλήματα Γονέων. Συμβουλευτική. Έγκαιρη Παρέμβαση. Η Εκπαίδευση του Κωφού και Βαρηκού Παιδιού. Ιστορική εξέλιξη. Ο πόλεμος των 200 χρόνων. Σύγχρονες τάσεις και Συστήματα Εκπαίδευσης.

Β.ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΚΩΦΟΥ

Γλωσσολογία και Κωφό Παιδί. Ανάπτυξη Επικοινωνίας, Γλώσσας, Ομιλίας. Η Γλωσσολογία της Νοηματικής Γλώσσας. Εκπαιδευτικές Προσεγγίσεις και Προγραμματισμός για την Γλωσσική Ανάπτυξη του Κωφού Παιδιού. Συστήματα Επικοινωνίας. Προβλήματα Ανάγνωσης και Γραφής. Εκπαιδευτική παρέμβαση. Αναλυτικό Πρόγραμμα και Υλικά Διδασκαλίας. Κώφωση και Ανθρώπινη Συμπεριφορά. Κοινωνιολογία της Κώφωσης. Η Κοινότητα των Κωφών. Οι Κωφοί ως γλωσσική μειονότητα.

Π.ΠΑΠΟΥΛΙΑ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΩΝ ΓΛΩΣΣΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Προσεγγίζεται η γλωσσική διδασκαλία ως ολότητα με τις επιμέρους απόψεις της στον προφορικό και γραπτό λόγο: Σημασιολογία, μορφολογία, συντακτικές σχέσεις, ανάγνωση (με έμφαση στην πρώτη ανάγνωση και τις κυριότερες μεθόδους της, την ανάγνωση ως εργαλείο μάθησης σε όλο το CURRICULUM), δημιουργική προφορική και γραπτή έκφραση, αναλυτικά προγράμματα, εγχειρίδια, αναγνωστικά κριτήρια (TESTS) και σχετικές μετρήσεις κ.τ.λ. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στην ανάδυση του γραμματισμού (EMERGENT READING) και στην επεξεργασία του υπάρχοντος συστήματος γλωσσικής διδασκαλίας (βιβλία μαθητή, βιβλία δασκάλου, επίσημο αναλυτικό πρόγραμμα), ώστε να καταστεί ο υποψήφιος δάσκαλος ικανός να χρησιμοποιήσει κριτικά και με ωφέλεια το υπάρχον σχήμα αλλά και όποιο άλλο θα αντιμετωπίσει ή θα κατασκευάσει ο ίδιος στο μέλλον. Έμφαση δίνεται και στη διεθνή πρακτική, ιδιαίτερα στην Ευρωπαϊκή διάσταση στη διδασκαλία της γλώσσας.

Π.ΠΑΠΟΥΛΙΑ

ΣΤΟΧΑΣΤΙΚΟΚΡΙΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ: ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ

Δεξιότητες παρατήρησης, χρήση των εργαλείων παρατήρησης για τη μελέτη των διδακτικών μεθόδων, του παιδαγωγικού κλίματος, των προσωπικών σχέσεων, του διδακτικού ύφους, των αποτελεσμάτων της διδασκαλίας. Διδακτικές δεξιότητες. Μικροδιδασκαλίες, στοχοθεσία, φάσεις βήματα διδασκαλίας,

προετοιμασία μαθήματος, αξιολόγηση.

Μικροδιδασκαλίες και αυτοσκόπηση - ετεροσκόπηση με τη βοήθεια του βίντεο. Ανάλυση σε βάθος των διδακτικών ενεργειών. Οργάνωση και διεύθυνση της σχολικής τάξης. Οργάνωση του φυσικού περιβάλλοντος, του μαθητικού δυναμικού, της σχολικής εργασίας. Εναλλακτικοί τρόποι εργασίας (ομαδική - συνεργατική, PROJECTS, CONTRACTS κτλ.). Έρευνα - Δράση.

Π.ΠΑΠΟΥΛΙΑ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ: CURRICULA ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

- Η ιστορία της Ευρωπαϊκής ιδέας από το 1945.
- Δομή και λειτουργία των Ευρωπαϊκών θεσμών.
- Χαρακτηριστικά του Ευρωπαϊκού Πολιτισμού: Ενότητα και Ποικιλία και Θεμελιώδεις Αρχές.
- Η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα προβλήματα του σύγχρονου κόσμου.
- Η Ευρωπαϊκή Διάσταση στα Curricula της Εκπαίδευσης Εκπαιδευτικών και Πρωτοβάθμιας. Ανάλυση και αξιολόγηση του εκπαιδευτικού υλικού και των πρακτικών.
- Δημιουργία Curriculum και καινοτομικές στρατηγικές διδασκαλίας: Έρευνα - Δράση (action - research).
- Το πρόβλημα της εθνικής ταυτότητας Ευρωπαϊκής ταυτότητας και της διατήρησης της ιδιοπροσωπίας και της πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Τα προγράμματα ERASMUS, SOCRATES και η συσσωρευμένη εμπειρία.
- Ο νέος Ευρωπαίος πολίτης. Βιβλιογραφία.

Π.ΓΕΩΡΓΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΩΣ ΔΕΥΤΕΡΗ Ή ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ

1. Διεθνή Μεταναστευτικά Ρεύματα
2. Μεταναστευτικά ρεύματα ελληνικού πληθυσμού/ από την Ελλάδα στο εξωτερικό
3. Παλιννόστηση Ελλήνων
4. Αλλοδαποί στην Ελλάδα
5. Διαπολιτισμική Εκπαίδευση:
 - α. Οι έννοιες «Πολιτισμός», «Διαπολιτισμικός», «Διαπολιτισμικότητα», «Ισοτιμία πολιτισμών» κ.λπ.
 - β. Στόχοι της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης.
 - γ. Επιμέρους αντικείμενα της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης (μειονοτικοί μαθητές - προβλήματα ταυτότητας)
6. Μοντέλα εκπαίδευσης μαθητών μειονοτικών πληθυσμών: Αφομοιωτικό μοντέλο, Μοντέλο ενσωμάτωσης, Πολυπολιτισμικό μοντέλο, Αντιρατσιστικό μοντέλο, Διαπολιτισμικό μοντέλο, Κριτική των μοντέλων

7. Θεσμικό πλαίσιο και λειτουργία της Διαπολιτισμικής στην Ελλάδα: Ο νόμος για τη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση - Οι Τάξεις Υποδοχής - Τα Φροντιστηριακά Τμήματα - Τα Διαπολιτισμικά Σχολεία - Τα Ξένα "Ξενογλωσσα" Σχολεία

8. Προγράμματα και μοντέλα διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας στο εξωτερικό

9. Παράμετροι για τη συγγραφή διδακτικού υλικού για τα ελληνικά ως δεύτερη ή ξένη γλώσσα

10. Κριτική Παρουσίαση διδακτικού υλικού για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης - Κριτική

11. Το διδακτικό υλικό του Πανεπιστημίου Πατρών: Οι διδακτικές σειρές "Ελληνικά ως δεύτερη γλώσσα" και "Πες το Ελληνικά" - Πολυμέσα

12. Η Εκπαίδευση και Επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση: Παιδαγωγικά Τμήματα - Αρχική και Συνεχιζόμενη Επιμόρφωση (ΠΕΚ – Εξομοίωση- Διδασκαλείο) - Μεταπτυχιακές Σπουδές

Π.ΓΕΩΡΓΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΨΥΧΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ I

- Ιστορική εξέλιξη της Κοινωνικοψυχολογικής Προσέγγισης της Εκπαιδευτικής Διαδικασίας, η καθιέρωσή της ως γνωστικού αντικείμενου και η μετάβαση από μία θεωρητική επιστήμη σε ένα καθαρά επιστημονικό και ερευνητικό γνωστικό αντικείμενο.

- Οι Κοινωνικοψυχολογικές Προσεγγίσεις της Εκπαιδευτικής Διαδικασίας από τη σκοπιά των γειτονικών επιστημονικών χώρων και κυρίως της κοινωνιολογίας, της εφαρμοσμένης παιδαγωγικής και της ψυχολογίας.

- Μεθοδολογία επιστημονικής έρευνας των κοινωνικοψυχολογικών προσεγγίσεων της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Π.ΓΕΩΡΓΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΨΥΧΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ II

- Η θεωρία της κοινωνικής σύγκρισης

- Η θεωρία των συγκρούσεων

- Η θεωρία του πεδίου

- Η θεωρία της γνωστικής ασυμφωνίας ή παραφωνίας του L. Feestinger

- Η θεωρία των κινήτρων επίδοσης

- Μέθοδοι έρευνας της Κοινωνικής Ψυχολογίας

Π.ΓΕΩΡΓΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΔΙΓΛΩΣΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΓΛΩΣΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

- Ανάλυση του φαινομένου της διγλωσσίας

- Είδη Διγλωσσίας

- Δίγλωσση Εκπαίδευση
- Μοντέλα Δίγλωσσης Εκπαίδευσης
- Διερεύνηση του ζητήματος της παρέμβασης ενός γλωσσικού ιδιώματος στην εκμάθηση μιας νέας γλώσσας
- Η διδασκαλία της ελληνικής στο εξωτερικό
- Διατύπωση προτάσεων σχετικά με τη διδασκαλία των ελληνικών ως πρώτης, δεύτερης ή ξένης γλώσσας.

Β.ΚΟΥΛΑΪΔΗΣ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Στοιχεία των Φυσικών Επιστημών αποτελούν μια σημαντική (τη μοναδική μάλιστα σε ορισμένες περιπτώσεις) συνιστώσα του περιεχομένου και της “λογικής” αρκετών γνωστικών αντικειμένων τόσο της πρωτοβάθμιας όσο και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Η Διδακτική των Φυσικών Επιστημών, που αποτελεί τη συστηματική και κριτική ανάλυση της σχετικής διδακτικής διαμεσολάβησης, είναι, κατά συνέπεια, απαραίτητο στοιχείο του προ-γράμματος σπουδών ενός Παιδαγωγικού Τμήματος. Οι κύριες διαστάσεις της προβληματικής είναι δύο: α) Η πρώτη διάσταση αναφέρεται στην εξέλιξη των νοητικών δομών των μαθητών και την εννοιολογική αναδόμηση. Εδώ εξετάζεται και η επιστημολογική και η ιστορική όψη του ζητήματος της αλλαγής της επιστημονικής γνώσης. β) Η δεύτερη διάσταση έχει περισσότερο εμπειρικό χαρακτήρα και αφορά στην καταγραφή αναπαραστάσεων ορισμένων φυσικοεπιστημονικών εννοιών. Κατά τη συζήτηση των παραπάνω διαστάσεων ιδιαίτερη θέση έχουν οι οπτικές της εφαρμογής των νέων τεχνολογιών (ιδιαίτερα της πληροφορικής) και της “ολοκλήρωσης” του Αναλυτικού Προγράμματος.

Β.ΚΟΥΛΑΪΔΗΣ

ΘΕΩΡΙΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Στόχος του μαθήματος αυτού είναι η συστηματική εξέταση όλων των στοιχείων που συνδιαπλέκονται στη διαδικασία κατασκευής των Αναλυτικών Προγραμμάτων. Ειδικότερα αντιμετωπίζονται: α) Το πρόβλημα της στοχοθεσίας, β) Το πρόβλημα της επιλογής περιεχομένου, γ) Ζητήματα σχετικά με την επιλογή αλλά και την εξειδίκευση των διαδικασιών μάθησης, δ) Το πρόβλημα της επιλογής κατάλληλων ρυθμών μετάβασης, ε) Το πρόβλημα της επιλογής μεθόδων αξιολόγησης. Πρέπει να σημειωθεί ότι για τη συζήτηση των παραπάνω ζητημάτων λαμβάνονται υπόψη οι φιλοσοφικές, κοινωνιολογικές και ψυχολογικές τους διαστάσεις.

Β.ΚΟΥΛΑΪΔΗΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ

Η “Επιστημολογία και Διδακτική” έχει στόχο την ανάδειξη και ανάλυση των πολλαπλών σχέσεων μεταξύ αφενός της Επιστημολογίας και αφετέρου των επιλογών που αφορούν τη διδακτική πράξη και την κατασκευή Αναλυτικών Προγραμμάτων. Το μάθημα αναπτύσσεται σε δύο άξονες: α) Ο πρώτος άξονας αναφέρεται στη συζήτηση των παρακάτω επιστημολογικών προβλημάτων: της μεθοδολογίας, των κριτηρίων οριοθέτησης επιστημονικής από μη επιστημονική γνώση, των διαδικασιών αλλαγής της επιστημονικής γνώσης, του επιστημολογικού και παιδαγωγικού εμποδίου, της εννοιολογικής οικοδόμησης των επιστημονικών θεωριών και των πηγών κύρους της επιστημονικής γνώσης. β) Στο δεύτερο άξονα γίνεται επεξεργασία, με βάση το συνολικό επιστημολογικό προβληματισμό, συγκεκριμένων προβλημάτων της διδακτικής διαμεσολάβησης. Έμφαση δίνεται στο γνωσιοθεωρητικό υπόβαθρο της επιλογής του περιεχομένου συγκεκριμένων γνωστικών αντικειμένων, της επιλογής διαδικασιών μάθησης και τέλος της ανάλυσης των ρυθμών μετάβασης (από τη μια γνωστική περιοχή ή ενότητα στην άλλη).

Δ.ΠΟΤΑΡΗ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ

Τι είναι Διδακτική Μαθηματικών, μέσα και μέθοδοι. Θεωρίες Μάθησης των Μαθηματικών (PIAGET, BRUNER, DIEMES, SKEMP). Γλώσσα και Μαθηματικά. Επίλυση προβλημάτων και ιδιαίτερα ο ρόλος των ανοικτών προβλημάτων στη διδασκαλία των Μαθηματικών. Ο ρόλος της τεχνολογίας στη διδασκαλία των Μαθηματικών (υπολογιστής τσέπης, μικροϋπολογιστής, βίντεο...). Σχέση έρευνας και σχολικής πρακτικής. Θέματα πάνω στη διδακτική της Γεωμετρίας.

Ι.ΔΕΛΛΗΣ

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Η Φιλοσοφία της Παιδείας ως δευτερογενής κλάδος της Φιλοσοφίας - Φιλοσοφίας των θεσμών. Σχέσεις της Φιλοσοφίας της Παιδείας με άλλους Φιλοσοφικούς κλάδους. Έννοια και Περιεχόμενο. Η Φιλοσοφία της Παιδείας ως «μεταθεωρία». Παιδεία και «κοσμοθεωρία». Παιδεία και Δημοκρατία. Παδεία και Ιδεολογία. Οι απόψεις του Frankena για τη Φιλοσοφία της Παιδείας. Αναλυτική Φιλοσοφία της Παιδείας. Παράγοντες προσδιορισμού των σκοπών της Παιδείας. Ιδεώδη της Παιδείας. Σχολές της Φιλοσοφίας της Παιδείας. Νατουραλιστικός Πραγματισμός, Ρομαντικός Νατουραλισμός, Υπαρξισμός. Οργανισμική Φιλοσοφία της Παιδείας, Ορθολογικός ανθρωπισμός, Σχολαστικιστικός Ρεαλισμός. Ηθική και Παιδεία. Η θεωρία των αξιών και Παιδευτικές επιλογές: Πλάτων, Άγιος Αυγουστίνος, R. Descartes, John Dewey. Παιδεία και πνευματική δραστηριότητα: Αριστοτέλης, Θωμάς Ακυνάτης. Οι Αριστοτελικές «κατηγορίες» ως μεθοδικό μοντέλο διδασκαλίας. Φιλοσοφικές αντιλήψεις του Descartes για την Παιδεία: Η παιδευτική αισιοδοξία του Descartes. Οι μεθοδολογικές αρχές του Descartes ως «όργανα» διδακτικής μεθόδου. Εμπειρισμός και το πρόβλημα της Γνώσης. Η εξέλιξη του φιλοσοφικού και παιδευτικού στοχασμού κατά τον 18ον αιώνα.

Ι.Α. ΣΠΙΝΘΟΥΡΑΚΗ

Η ΣΧΕΣΗ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ / ΤΗΣ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ.

Η Σχέση της Γλώσσας και του Πολιτισμού/κουλτούρας στην πολυπολιτισμική κοινωνία: Αυτό το μάθημα εξετάζει πώς και σε ποια έκταση η γλώσσα, ο πολιτισμός/κουλτούρα και η επικοινωνία σε μια πολυπολιτισμική κοινωνία είναι έννοιες άρρηκτα συνδεδεμένες μεταξύ τους και πώς η κατανόηση αυτής της σχέσης μπορεί να επιδράσει στη διδασκαλία και στις κοινωνικές πρακτικές και διαδικασίες. Οι ορισμοί και οι θεωρίες περί γλώσσας, πολιτισμού/κουλτούρας και επικοινωνίας που θα εξεταστούν διαπλέκονται μεταξύ τους και ακολουθούν παρόμοια μονοπάτια. Η γνώση των σχέσεων που υπάρχουν ανάμεσα τους, αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι για την εγκαθίδρυση των συνθηκών που είναι απαραίτητες και οι οποίες με τη δράση τους βοηθούν την ανάπτυξη της επικοινωνίας και της συνεργασίας.

Μερικά θέματα αυτού του μαθήματος είναι:

- ορισμοί της γλώσσας, της κουλτούρας, της επικοινωνίας και διερεύνηση της σχέσης αυτών των εννοιών,
- η επίδραση της κουλτούρας στην επικοινωνία κάτω από το πλαίσιο της πολυπολιτισμικότητας,
- η διαπροσωπική επικοινωνία ανάμεσα στις διαφορετικές κουλτούρες.

Ι.Α. ΣΠΙΝΘΟΥΡΑΚΗ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΜΟΝΤΕΛΑ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΠΛΗΘΥΣΜΟΙ

Σκοπός αυτού του μαθήματος είναι να παρουσιάσει στους εκπαιδευτικούς μία σειρά διδακτικών μοντέλων και προσεγγίσεις στη δημιουργία μαθησιακών περιβαλλόντων στις κοινωνικές επιστήμες.

Τα μοντέλα που παρουσιάζονται αντιπροσωπεύουν τέσσερις διαφορετικές «οικογένειες» διδακτικών προσεγγίσεων οι οποίες επικεντρώνονται:

- στο άτομο και στην ανάπτυξη της προσωπικότητάς του,
- στην ομάδα, αντιπροσωπεύοντας διδακτικούς τρόπους οι οποίοι δίνουν έμφαση στη δυναμική της ομάδας, στις διαπροσωπικές ικανότητες και στην κοινωνική προσαρμογή,
- τρόπους διδασκαλίας εννοιών, σε επιστημονικά ερευνητικά μοντέλα και σε μεθόδους διεύρυνσης της διανοητικής ικανότητας,
- εφαρμογή ψυχολογικών μοντέλων κατά τη διάρκεια της μαθησιακής διαδικασίας.

Μερικά από τα διδακτικά μοντέλα που θα παρουσιαστούν είναι: αλληλεπιδραστικά κατευθυντικά μοντέλα, μοντέλα που χρησιμοποιούνται στις διαδικασίες πληροφόρησης, μοντέλα προσωπικής ανάπτυξης, το σχεσιοδυναμικό μοντέλο, και μοντέλο διαφοροποίησης της συμπεριφοράς.

Το μάθημα επίσης περιλαμβάνει θέματα που σχετίζονται με τους σκοπούς και τους στόχους της γνωστικής ανάπτυξης κάτω από το πλαίσιο του εκπαιδευτικού σχεδιασμού και την ανάπτυξη σχεδίων μάθησης.

I.A. ΣΠΙΝΘΟΥΡΑΚΗ

ΠΟΛΥΓΛΩΣΣΙΚΗ ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Σκοπός αυτού του μαθήματος είναι να παρουσιάσει στους εκπαιδευτικούς τις κυριότερες έννοιες που συνδέουν μία πολυπολιτισμική κοινωνία με το εκπαιδευτικό σύστημα. Δίνονται ορισμοί και θεωρητικές απόψεις για το θέμα καθώς και παραδείγματα προγραμμάτων πολυπολιτισμικής εκπαίδευσης σε ένα διεθνές πλαίσιο. Παρουσιάζονται επίσης απόψεις, περιγραφές, στόχοι και παραδείγματα πολυπολιτισμικών εκπαιδευτικών πρακτικών τα οποία περιλαμβάνουν:

- περιγραφή στις αλλαγές των αναλυτικών προγραμμάτων,
- προσεγγίσεις που αφορούν στην επίδοση,
- διομαδικές εκπαιδευτικές προσεγγίσεις.

Στο μάθημα παρουσιάζεται ακόμα η απαραίτητη γνώση που πρέπει να αποκτήσουν οι εκπαιδευτικοί, ώστε να μπορούν να είναι αποτελεσματικοί στη διδασκαλία τους σε μία πολυπολιτισμική τάξη. Η κατηγοριοποίηση αυτής της γνώσης θα περιλαμβάνει:

- γνώση που σχετίζεται με τις κυριότερες έννοιες της πολυπολιτισμικής εκπαίδευσης,
- ιστορική και πολιτισμική γνώση των κυριότερων εθνικών ομάδων,
- παιδαγωγική γνώση σχετικά με την προσαρμογή αναλυτικών προγραμμάτων και εισαγωγή στην ανάλυση αναγκών των φοιτητών που προέρχονται από διαφορετικές πολιτισμικές, εθνικές και κοινωνικές ομάδες.

I.A. ΣΠΙΝΘΟΥΡΑΚΗ

ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ / ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ

Πιθανά θέματα που θα διαπραγματεύεται το μάθημα είναι:

- ένταξη των αλλοδαπών μαθητών στο δημοτικό σχολείο,
- εκπαίδευση των αλλοδαπών μαθητών στο δημοτικό σχολείο,

- σχέσεις σχολείου-οικογένειας των μεταναστών/αλλοδαπών,
- γλωσσική και πολιτισμική πολυμορφία στο σχολείο,
- στάσεις εκπαιδευτικών απέναντι σε μαθητές με διαφοροποιημένες γλωσσικές και πολιτισμικές ομάδες,
- εκπαιδευτικές πολιτικές και εκπαίδευση μεταναστών/αλλοδαπών.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΝΟΗΜΑΤΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ I

Το μάθημα αποτελείται από δύο μέρη: Α) Σεμινάριο και Β) Πρακτική άσκηση στην Ελληνική Νοηματική Γλώσσα (ΕΝΓ).

Α) Σεμινάριο- Περιεχόμενα

- Ιστορικά στοιχεία για τους Κωφούς, τη Νοηματική Γλώσσα και την έρευνα διεθνώς
- Μύθοι, προκαταλήψεις και αντιλήψεις για τους Κωφούς και τη Νοηματική Γλώσσα
- Κοινωνία - Κοινότητα - Κουλτούρα Κωφών και Νοηματική Γλώσσα
- Τα δομικά – συντακτικά – γραμματολογικά - πραγματολογικά στοιχεία της Νοηματικής Γλώσσας
- Η χρήση της Νοηματικής Γλώσσας στην εκπαίδευση
- Διδασκαλία της Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας

Β) Πρακτική Άσκηση (Αρχάριοι)

Διδασκαλία Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας από Κωφό δάσκαλο. Εξάσκηση σε βασικά στοιχεία επικοινωνίας για αρχάριους. Τεστ Πιστοποίησης Γλωσσομάθειας της ΕΝΓ σε επίπεδο αρχαρίων.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΝΟΗΜΑΤΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ II

Το μάθημα αυτό αποτελεί συνέχεια του μαθήματος Διδασκαλία Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας I και αποτελείται από δύο μέρη: Α) Σεμινάριο και Β) Πρακτική Άσκηση.

Α) Σεμινάριο- Περιεχόμενα

- Τα ερευνητικά δεδομένα από τη μελέτη της Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας (φωνολογία, μορφολογία, κ.λ.π.)
- Το σύστημα κωδικοποίησης της ΕΝΓ
- Οι ταξινομητές της ΕΝΓ και τα μη χειρονομικά στοιχεία
- Κατεύθυνση - προσανατολισμός - χωροθέτηση. Εκφράσεις προσώπου της ΕΝΓ
- Κοινωνιογλωσσολογικά στοιχεία της ΕΝΓ
- Η κατάκτηση της ΕΝΓ και η διδασκαλία της σε δίγλωσσα μοντέλα εκπαίδευσης
- Αναλυτικό Πρόγραμμα Διδασκαλίας της ΕΝΓ

Β) Πρακτική Άσκηση

Εντατικά μαθήματα Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας σε προχωρημένο επίπεδο από Κωφούς δασκάλους. Τεστ Πιστοποίησης Γλωσσομάθειας της ΕΝΓ σε επίπεδο α) μεσαίο, β) προχωρημένο.

1. ΟΙ ΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ

- Ειδικά θέματα Γνωστικής Ψυχολογίας
- Τεχνητή Νοημοσύνη
- Ψυχολογία της Μνήμης

2. Η ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ

- Ψυχολογία της Προσωπικότητας

3. Η ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ

- Διομαδικές Σχέσεις
- Διαδικασίες Ομάδας
- Παραγωγικότητα στην Ομάδα

4. ΤΟ ΑΤΟΜΟ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

- Η Ψυχολογία του ατόμου με ειδικές ανάγκες
- Κλινική Ψυχολογία στο χώρο του σχολείου
- Κλινική Νευροψυχολογία του παιδιού
- Εξελικτική Ψυχοπαθολογία

5. ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

- Διαπολιτισμική Ψυχολογία
- Προσωπικότητα και εαυτός

Κ. ΠΟΡΠΟΔΑΣ

ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

Η Γνωστική Ψυχολογία (Cognitive Psychology) ως επιστημονικός κλάδος ανάλυσης μελέτης και έρευνας της γνωστικής λειτουργίας, της γνωστικής επεξεργασίας και μάθησης των πληροφοριών και απόκτησης της γνώσης, ο ρόλος της Γνωστικής Ψυχολογίας στην εκπαίδευση εκπαιδευτικών Μάθηση και γνώση (διαδικασία μάθησης και απόκτησης της γνώσης). Προσδιορισμός της Γνωστικής Ψυχολογίας - Η Γνωστική Ψυχολογία ως "Επανάσταση στην Ψυχολογία" (The Cognitive Revolution in Psychology)- Σύγκριση με άλλες θεωρίες - Θεωρία επεξεργασίας πληροφοριών. Γνωστικοί μηχανισμοί και λειτουργίες για την πρόσληψη, επεξεργασία, συγκράτηση και ανάρρωση των πληροφοριών. Αρχικά στάδια επεξεργασίας πληροφοριών. Η λειτουργία της Αντίληψης: (γνωστική ετοιμότητα, μηχανισμοί, διαδικασία, παράγοντες, μοντέλα, δυσλειτουργία, διάγνωση, αντιμετώπιση, εφαρμογές). Η λειτουργία της μνήμης: Οπτική-Ακουστική μνήμη. Συγκράτηση-Ανάμνηση. Μοντέλα μνήμης. Εργαζόμενη Μνήμη (Working Memory) (προσδιορισμός, παράγοντες,

αξιοποίηση), Βραχυπρόθεσμη μνήμη, Μακροπρόθεσμη μνήμη (μνήμη γεγονότων - σημασιολογική μνήμη). Στρατηγικές μνημονικής συγκράτησης - Παράγοντες - Λήθη. Κατανόηση και μνήμη. Αξιοποίηση μνήμης - Αναπαράσταση των πληροφοριών στη μνήμη (τι και πώς αναπαριστώνται - Προτασιακές μονάδες- "Δηλωτική" και "Διαδικαστική" γνώση). Η Γλώσσα ως μέσο μάθησης, απόκτησης γνώσης και επικοινωνίας (Φύση-Ανάπτυξη-Ερμηνεία-Παράγοντες, Χαρακτήρας Γλώσσας). Η Λειτουργία της Σκέψης (προσδιορισμός - λειτουργία -ανάπτυξη). Σχέση Γλώσσας και Σκέψης (προσδιορισμός - ανάλυση - ερμηνεία). Η γνωστική λειτουργία της λύσης προβλημάτων (προσδιορισμός - στρατηγικές -παράγοντες)

Κ.ΠΟΡΠΟΔΑΣ

ΑΝΑΓΝΩΣΗ, ΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΔΥΣΛΕΞΙΑ

A. Ανάγνωση και Γραφή

1. Η Ανάγνωση

Η σπουδαιότητα της ανάγνωσης. Ο προσδιορισμός της ανάγνωσης. Προφορικός λόγος και ανάγνωση.

2. Ο γραπτός λόγος και το ελληνικό ορθογραφικό σύστημα

Η φύση και η εξέλιξη του γραπτού λόγου. Η ελληνική αλφαβητική γραφή.

3. Η νευροφυσιολογική βάση της ανάγνωσης

Το κεντρικό νευρικό σύστημα. Οι οφθαλμικές κινήσεις. Εκπαιδευτικές προεκτάσεις και εφαρμογές.

4. Οι ψυχολογικές-γνωστικές προϋποθέσεις της ανάγνωσης.

Η νοημοσύνη. Η αντίληψη. Εκπαιδευτικές προεκτάσεις και εφαρμογές. Η μνήμη. Εκπαιδευτικές προεκτάσεις και εφαρμογές.

5. Η επίγνωση της φωνολογικής δομής της γλώσσας και ο ρόλος της στη μάθηση της ανάγνωσης.

Η δομή της γλώσσας. Η φωνολογική δομή των λέξεων στο προφορικό λόγο. Ο προσδιορισμός και η εξέλιξη της έννοιας και του πλαισίου της φωνολογικής επίγνωσης. Μέθοδοι αξιολόγησης και άσκησης της φωνολογικής επίγνωσης. Το επίπεδο της φωνολογικής επίγνωσης στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία. Η σχέση μεταξύ φωνολογικής επίγνωσης και μάθησης της ανάγνωσης. Η σχέση μεταξύ φωνολογικής επίγνωσης και μάθησης της ορθογραφημένης γραφής. Τελικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα.

6. Η διεκπεραίωση της βασικής αναγνωστικής λειτουργίας.

Η γνωστική διεκπεραίωση της βασικής αναγνωστικής λειτουργίας. Τι συντελείται κατά την ανάγνωση μιας λέξης. Γνωστικές στρατηγικές για τη διεκπεραίωση της ανάγνωσης μιας λέξης. Η αναπαράσταση της βασικής αναγνωστικής λειτουργίας. Ένα μοντέλο διεκπεραίωσης της βασικής αναγνωστικής λειτουργίας της ελληνικής γλώσσας.

7. Η μάθηση της ανάγνωσης και η διδασκαλία της.

Η ανάγκη για την ανάλυση της μάθησης της ανάγνωσης της ελληνικής γλώσσας και της μεθόδου διδασκαλία της. Η μάθηση της ανάγνωσης σε σχέση με το σύστημα γραφής. Δύο μοντέλα μάθησης της ανάγνωσης. Η μέθοδος διδασκαλίας για τη μάθηση της ανάγνωσης. Εκπαιδευτικές προεκτάσεις και εφαρμογές.

8. Η ανάγνωση και η κατανόηση των κειμένων.

Η μάθηση και η απόκτηση γνώσεων από την ανάγνωση κειμένων. Η κατανόηση ενός κειμένου. Κατανόηση μάθηση και μνημονική συγκράτηση. Η σχέση μεταξύ κατανόησης και μνημονικής συγκράτησης. Εκπαιδευτικές προεκτάσεις και εφαρμογές.

9. Η αξιολόγηση της ανάγνωσης και η αντιμετώπιση των αναγνωστικών δυσκολιών στη σχολική τάξη.

Η αξιολόγηση της ανάγνωσης και οι αναγνωστικές δυσκολίες. Οι κυριότερες αναγνωστικές δυσκολίες. Η αξιολόγηση της βασικής αναγνωστικής λειτουργίας. Η αξιολόγηση της αναγνωστικής κατανόησης. Βασικές αρχές της διαδικασίας αξιολόγησης της ανάγνωσης. Η ερμηνεία της αξιολόγησης της ανάγνωσης.

10. Γραφή

Γνωστική ανάλυση της γραφής. Μάθηση της γραφής από τα παιδιά της Α' δημοτικού. Ορθογραφικές δυσκολίες και αντιμετώπισή τους.

Β. Το ειδικό μαθησιακό πρόβλημα της ΔΥΣΛΕΞΙΑΣ.

Η δυσλεξία σε αντιδιαστολή με άλλες δυσκολίες μάθησης της γλώσσας. Ιστορική αναδρομή στη μελέτη και έρευνα της Δυσλεξίας. Τα αίτια της Δυσλεξίας. Τρόποι και μέθοδοι προσδιορισμού και διάγνωσης της Δυσλεξίας. Η Δυσλεξία από τη σκοπιά της Γνωστικής Ψυχολογίας και της Ψυχολογίας της Ανάγνωσης και Γραφής. Η Γνωστική ανάλυση, μελέτη και έρευνα της Δυσλεξίας και η συμβολή της «Ερευνητικής και Διαγνωστικής Μονάδας Δυσλεξίας» του Π.Τ.Δ.Ε. του Πανεπιστημίου Πατρών. Η αντιμετώπιση της Δυσλεξίας. Ερευνητικοί προβληματισμοί. Το δυσλεξικό παιδί. Τα χαρακτηριστικά (συμπεριφοράς, ανάγνωσης και ορθογραφημένης γραφής) της Δυσλεξίας. Ο ρόλος του δασκάλου. Η κατάρτιση του δασκάλου για την αντιμετώπιση της Δυσλεξίας. Το πρόβλημα της Δυσλεξίας στην Ελλάδα. Η διάγνωση και αντιμετώπιση της Δυσλεξίας στην ελληνική γλώσσα.

Κ.ΠΟΡΠΟΔΑΣ

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΓΡΑΦΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Στα πλαίσια αυτού του μαθήματος θα γίνεται εμβάθυνση σε βασικά θέματα γνωστικών λειτουργιών της διεκπεραίωσης και μάθησης της ανάγνωσης και ορθογραφημένης γραφής της Ελληνικής γλώσσας με τη διενέργεια, εκ μέρους των φοιτητών, ερευνητικών εργασιών.

Ε.ΣΚΟΔΡΑ

ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ Ι

Παρουσιάζονται οι βασικές αρχές της ψυχολογίας και οι συγκεκριμένες αρχές της συμβουλευτικής ψυχολογίας. Αναπτύσσεται η μεθοδολογία που χρησιμοποιείται στον ευρύ χώρο της συμβουλευτικής πρακτικής, για παράδειγμα, θεραπευτική ομάδα, συνέντευξη σε βάθος, κλπ. Τέλος, μελετώνται θεωρητικά αλλά και πρακτικά τα μοντέλα που χρησιμοποιεί ο συμβουλευτικός ψυχολόγος στον θεραπευτικό και εκπαιδευτικό χώρο. Ανάμεσα στις προσεγγίσεις και μοντέλα που θα μελετηθούν είναι τα αναλυτικά, τα ανθρωπιστικά, τα γνωστικά, γνωστικοσυμπεριφοριστικά, τα συμπεριφοριστικά και τα φεμινιστικά. Βασικός στόχος του μαθήματος είναι η εφαρμογή της συμβουλευτικής ψυχολογίας στον εκπαιδευτικό χώρο μια και η βασική αρχή της συμβουλευτικής εργασίας είναι "η μάθηση σταθερής συμπεριφοράς".

Ε.ΣΚΟΔΡΑ

ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

Μέσα στα πλαίσια της εφαρμοσμένης ψυχολογίας, η ψυχολογία της οικογένειας μελετά τον σημαντικό ρόλο που έχει να παίξει η οικογένεια στην ανάπτυξη του παιδιού. Εξετάζεται η επίδραση της πυρηνικής και μονογονεϊκής ψυχολογίας στην εξέλιξη του παιδιού σε όλες τις διαστάσεις της ζωής του, δηλαδή, στο σχολείο, στο παιχνίδι, στις διαπροσωπικές σχέσεις, κλπ. Εάν θεωρήσουμε ότι η οικογένεια είναι ένα σύστημα λειτουργικό, εξετάζονται οι καταστάσεις υπό τις οποίες το σύστημα αυτό χάνει την λειτουργικότητά του και ως αποτέλεσμα επηρεάζει αρνητικά το παιδί. Τέλος παρουσιάζονται οι δυσκολίες που αντιμετωπίζει το παιδί στο σχολείο και στην ευρύτερη κοινωνία, όταν η οικογενειακή μονάδα/σύστημα παύει να είναι λειτουργικό.

Ε.ΣΚΟΔΡΑ

Ε.ΣΚΟΔΡΑ

ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ: ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Δ.ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ

ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Βασικές έννοιες της ψυχολογίας των ατομικών διαφορών. Έργο, ιστορική εξέλιξη, φύση, είδη ατομικών διαφορών, μεθοδολογικά προβλήματα και μέσα έρευνας, σπουδαιότητα.

Νοημοσύνη. Έννοια και δομή της νοημοσύνης, μέτρηση της νοημοσύνης, κυριότερες κλίμακες της γενικής νοημοσύνης, νοητική ηλικία - νοητικό ηλικίο, κατανομή της νοημοσύνης στο γενικό πληθυσμό, νοημοσύνη και μορφωτικό επίπεδο, νοημοσύνη και σχολική επίδοση.

Δημιουργικότητα. Έννοια, μέτρηση της δημιουργικότητας, κυριότερες κλίμακες δημιουργικότητας, διαφορά δημιουργικότητας-νοημοσύνης, διαφορές στα φύλα, δημιουργικότητα και σχολική επίδοση.

Παρώθηση (κίνητρα). Έννοια, μέτρηση της παρώθησης, διαφορές στα φύλα και σχολική επίδοση.

Προσωπικότητα. Έννοια, αξιολόγηση της προσωπικότητας, τρόποι περιγραφής των ατομικών διαφορών στην προσωπικότητα, ψυχολογικοί τύποι, τύποι ως προς τις γνωστικές λειτουργίες, τύποι ως προς τις προσωπικές αξίες, τύποι ως προς τις διαπροσωπικές σχέσεις, γνωρίσματα προσωπικότητας.

Διαφορές στις ειδικές ικανότητες ενδοατομικές διαφορές. Έννοια των ενδοατομικών διαφορών και ειδικών ικανοτήτων, η δομή του ψυχικού βίου, αξιολόγηση των ενδοατομικών διαφορών και ειδικών ικανοτήτων, ενδοατομικές διαφορές και σχολική επίδοση.

Διαφορές μεταξύ ομάδων. Διάκριση του πληθυσμού σε επιμέρους ομάδες, διαφορές μεταξύ φύλων, διαφορές ως προς την ηλικία.

Άτομα με σημαντικές αποκλίσεις. Αποκλίνοντα άτομα - Ειδική αγωγή, νοητικώς καθυστερημένα άτομα, ευφυή άτομα.

Δ.ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ

ΨΥΧΟΜΕΤΡΙΑ I

Μετρήσεις και τεστ. Ψυχομετρία και τεστ, ιστορική αναδρομή, η χρησιμότητα των τεστ, τα είδη των τεστ, τα γνωστότερα τεστ νοημοσύνης και προσωπικότητας, πλεονεκτήματα των τεστ, κριτική των τεστ, ψυχομετρικές ιδιότητες των τεστ.

Κατασκευή των τεστ. Στόχοι και περιεχόμενο των τεστ, στάδια στην κατασκευή των τεστ (εννοιολογική κατανόηση του τεστ, επιλογή της μεθόδου μετατροπής κλιμάκων, κατασκευή των ερωτήσεων, δοκιμασία και ανάλυση των ερωτήσεων, αναθεώρηση και δημοσίευση του τεστ).

Κατασκευή των ερωτήσεων. Μεταφρασμένα τεστ, ο σχεδιασμός των ερωτήσεων, μορφές ερωτήσεων.

Ανάλυση ερωτήσεων κατά την κλασική θεωρία. Στόχοι της ανάλυσης ερωτήσεων, ανάλυση εσφαλμένων εναλλακτικών απαντήσεων, ανάλυση δεικτών δυσκολίας, ανάλυση δεικτών διαφοροποίησης, σχέσεις εναλλακτικών εσφαλμένων απαντήσεων, δεικτών δυσκολίας και δεικτών διαφοροποίησης.

Περιγραφική Στατιστική. Έννοια και είδη μεταβλητών, κατανομές μονομεταβλητών, δείκτες κεντρικής τάσης (μέσος όρος, διάμεσος, δεσπόζουσα τιμή), δείκτες διασποράς (εύρος, ημιενδοτεταρτημοριακό εύρος, τυπική απόκλιση).

Δ.ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ

ΨΥΧΟΜΕΤΡΙΑ II

Στατιστικές έννοιες στην Ψυχομετρία. Κατανομές συμμεταβλητών, δείκτες συνάφειας (δείκτες του Pearson ή συντελεστής συνάφειας γινομένου ροπών, δισειριακή συνάφεια, δισειριακή συνάφεια σημείου, τετραχορική συνάφεια, συντελεστής συνάφειας Φ, δείκτης Spearman rho ή της σειράς, δείκτης συμφωνίας ή Kendall W, δείκτης μερικής συνάφειας, δείκτης πολλαπλής συνάφειας).

Παραμετρικά και μη-παραμετρικά κριτήρια, t-κριτήριο, χ^2 - κριτήριο, απλή ανάλυση της διακύμανσης, παραγοντική ανάλυση της διακύμανσης, παλινδρομική ανάλυση, ανάλυση διαδρομών, το στατιστικώς σημαντικό και ο βαθμός ισχύος της σχέσης (κριτήρια υπολογισμού του βαθμού ισχύος της σχέσης).

Ανάλυση ερωτήσεων κατά τη θεωρία του υπολογισμού των ικανοτήτων. Κλασική θεωρία και θεωρία του υπολογισμού των ικανοτήτων, η καμπύλη των χαρακτηριστικών της ερώτησης, η θεωρία του υπολογισμού των ικανοτήτων, κριτική αποτίμηση της θεωρίας του υπολογισμού των ικανοτήτων.

Ανάλυση ερωτήσεων κατά τη μέθοδο της παραγοντικής ανάλυσης. Διασάφηση όρων, προϋποθέσεις για τη χρησιμοποίηση της παραγοντικής ανάλυσης, στάδια της παραγοντικής ανάλυσης, παραγοντική ανάλυση και ανάλυση ερωτήσεων.

Αξιοπιστία. Έννοια και είδη αξιοπιστίας, σταθερό σφάλμα της μετρήσεως.

Εγκυρότητα. Έννοια και είδη εγκυρότητας.

Μετατροπή ψυχολογικών κλιμάκων. Τακτικές τιμές, εκατοστιαίες τιμές, z-τιμές, T-τιμές, IQ-τιμές, σταθερή ενάτη, τυπικά πηλικά.

Δ.ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ

ΘΕΩΡΙΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ

Εισαγωγή στις θεωρίες της προσωπικότητας. Δομή, Διεργασία, Ανάπτυξη και εξέλιξη (Γενετικοί παράγοντες, Περιβαλλοντικοί παράγοντες), Σχέση μεταξύ γενετικών και περιβαλλοντικών παραγόντων, Ψυχοπαθολογία και αλλαγή συμπεριφοράς.

Η αξιολόγηση της προσωπικότητας. Γενικά περί δοκιμασιών προσωπικότητας, Αξιοπιστία και εγκυρότητα, Ερωτηματολόγια Προσωπικότητας (MMPI, Rorschach, T.A.T.)

Αξιολόγηση θεωριών. Περιεκτικότητα, Φειδωλία, Συνάφεια ερευνών, Σχέση μεταξύ θεωρίας και θεραπείας (α. το πρόβλημα του θεραπευτικού αποτελέσματος, β. Ο ασθενής ως μεταβλητή και το πρόβλημα, γ. Ο θεραπευτής ως μεταβλητή, δ. Η θεραπευτική σχέση ως μεταβλητή).

Θεωρίες των χαρακτηριστικών της Προσωπικότητας. Η έννοια του χαρακτηριστικού της προσωπικότητας. α. Η θεωρία του Allport, β. η θεωρία των χαρακτηριστικών της προσωπικότητας του Eysenck, γ. η θεωρία των χαρακτηριστικών της προσωπικότητας του Cattell, δ. το Μοντέλο των Πέντε Παραγόντων προσωπικότητας.

Κ. ΔΙΑΚΟΓΙΩΡΓΗ

ΕΞΕΛΙΚΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ I

Το αντικείμενο της εξελικτικής ψυχολογίας, γενικές αρχές που διέπουν την ανάπτυξη, παράγοντες της ανάπτυξης: ωρίμανση - μάθηση, περίοδοι ανάπτυξης, θεωρητικά ζητήματα σχετικά με την Εξελικτική Ψυχολογία, μεθοδολογία έρευνας στην Εξελικτική Ψυχολογία.

Βρεφική ηλικία: βιοσωματική, γνωστική, ψυχοκοινωνική ανάπτυξη κατά τη βρεφική ηλικία.

Νηπιακή ηλικία: βιοσωματική, γνωστική, ψυχοκοινωνική ανάπτυξη κατά τη νηπιακή ηλικία.

Σχολική ηλικία: αλλαγές στις διαστάσεις του σώματος, ψυχοκινητική ανάπτυξη, κίνδυνοι για τη βιοσωματική ανάπτυξη, νοητική ανάπτυξη κατά τη σχολική ηλικία και απόψεις των γενετικών και συμπεριφοριστών γι' αυτήν, ψυχομετρικά δεδομένα για τη νοημοσύνη των παιδιών της σχολικής ηλικίας, γλωσσική ανάπτυξη κατά τη σχολική ηλικία, ανάπτυξη της μνήμης και της δημιουργικής σκέψης, κοινωνική αλληλεπίδραση με τους συνομηλίκους, δυσκολίες προσαρμογής στο σχολείο, προβληματική συμπεριφορά, ανάπτυξη της ηθικότητας.

Κ. ΔΙΑΚΟΓΙΩΡΓΗ

ΕΞΕΛΙΚΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ II

Α) Γνωστική ανάπτυξη: Η προσέγγιση της επεξεργασίας των πληροφοριών

- Γενικά μοντέλα της επεξεργασίας των πληροφοριών.
- Η ανάπτυξη της διαδικασίας της προσοχής (έλεγχος, προσαρμοστικότητα).
- Ελλείμματα στην προσοχή (υπερκινητικότητα).
- Η ανάπτυξη της μνήμης.
- Η ανάπτυξη των μεταγνωστικών ικανοτήτων στο παιδί.

Β) Συναισθηματική ανάπτυξη και ανάπτυξη της προσωπικότητας

Συναισθηματική ανάπτυξη:

- Θεωρίες της συναισθηματικής ανάπτυξης.
- Η ανάπτυξη της έκφρασης των συναισθημάτων στο παιδί (π.χ. χαράς, θυμού και λύπης, φόβου), έλεγχος της έκφρασης των συναισθημάτων απέναντι στους άλλους.
- Η κατανόηση και η ανταπόκριση στα συναισθήματα των άλλων.
- Η ανάπτυξη της προσκόλλησης και οι παράγοντες που την επηρεάζουν.
- Προβλήματα στην συναισθηματική ανάπτυξη.

Η ανάπτυξη της προσωπικότητας:

- Μοντέλα της ανάπτυξης της προσωπικότητας,
- μετρήσεις της προσωπικότητας,
- σταθερότητα της προσωπικότητας,
- γενετικές και περιβαλλοντικές επιρροές,
- η προσωπικότητα ως παράγοντας πρόβλεψης της συμπεριφοράς του παιδιού,
- προσωπικότητα και προβληματική συμπεριφορά

Κ. ΔΙΑΚΟΓΙΩΡΓΗ

ΨΥΧΟΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ Ι

Το αντικείμενο της Ψυχογλωσσολογίας, θεωρητικά ζητήματα σχετικά με την Ψυχογλωσσολογία και μέθοδοι έρευνας που χρησιμοποιεί. Βασικές περιγραφικές κατηγορίες της γλώσσας και σταδιακή κατάκτησή τους από το ανθρώπινο υποκείμενο: κατάκτηση της Φωνολογίας, Μορφολογίας, Σύνταξης, Σημασιολογίας και ανάπτυξη των επικοινωνιακών ικανοτήτων. Γλώσσα και μεταγλώσσα: ανάπτυξη των μεταγλωσσικών ικανοτήτων. Ατομικές διαφορές στη γλωσσική ανάπτυξη. Ατυπική γλωσσική ανάπτυξη.

Κ. ΔΙΑΚΟΓΙΩΡΓΗ

ΨΥΧΟΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ ΙΙ

Γνωστική επεξεργασία της γλώσσας στο επίπεδο του προφορικού και γραπτού λόγου: παραγωγή, πρόσληψη και κατανόηση της γλώσσας, προβληματικές, τεχνικές έρευνας και εμπειρικά δεδομένα.

Διεξαγωγή ψυχογλωσσολογικής έρευνας σε παιδιά σχολικής ηλικίας: σχεδιασμός της πειραματικής έρευνας, συλλογή πειραματικών δεδομένων και ανάλυσή τους. Διαγλωσσικές έρευνες και η σημασία τους στη μελέτη της γλωσσικής κατάκτησης και γλωσσικής επεξεργασίας. Νευροψυχογλωσσολογία. Κατάκτηση της γλώσσας και απώλεια της γλώσσας.

Ι. ΔΗΜΑΚΟΣ Φ. ΚΟΚΚΙΝΑΚΗ

Μεθοδολογία Έρευνας ΣΤΗΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ Ι

- Ορισμός της επιστήμης και της επιστημονικής έρευνας, σκοπός της έρευνας, διατύπωση του ερευνητικού προβλήματος, επιλογή ερευνητικής μεθόδου.
- Είδη και σκοπιμότητα ερευνητικών μεθόδων.
- Μέθοδοι συλλογής δεδομένων.
- Διάκριση ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας.
- Εργαστηριακή έρευνα και έρευνα πεδίου.
- Μονομέρειες και προβλήματα της ερευνητικής διαδικασίας και αποφυγή τους.
- Ζητήματα ηθικής στην έρευνα.
- Δειγματοληψία (τυχαία, αντιπροσωπευτική, συμπτωματική, διαστρωματική κ.λ.π.).
- Είδη μεταβλητών και μετρήσεων.
- Συναφειακή έρευνα (σκοπιμότητα, πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα, δημοσκοπήσεις, κλίμακες στάσεων, ανάλυση και ερμηνεία δεδομένων, συνάφεια και αιτιότητα).
- Πειραματική έρευνα (πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα, διατύπωση και έλεγχος υποθέσεων, ερευνητικός σχεδιασμός, απλά και παραγοντικά σχέδια, κύριες και απλές επιδράσεις, διάδραση, έλεγχος άσχετων μεταβλητών, ανάλυση δεδομένων και στατιστικά κριτήρια).
- Μέθοδοι συλλογής δεδομένων (π.χ. ερωτηματολόγιο, συνέντευξη, έρευνα αρχείου, παρατήρηση).

- Ζητήματα εγκυρότητας και αξιοπιστίας στην έρευνα.

- Συγγραφή ερευνητικής αναφοράς.

I. ΔΗΜΑΚΟΣ Φ. ΚΟΚΚΙΝΑΚΗ

Μεθοδολογία Έρευνας ΣΤΗΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ I

- Συναφειακή έρευνα (εξειδικευμένα θέματα).

- Κατασκευή ερωτηματολογίων.

- Κατασκευή κλιμάκων στάσεων.

- Ανάλυση δεδομένων (πολυμεταβλητές αναλύσεις, ανάλυση παλινδρόμησης, path analysis, δομικές εξισώσεις).

- Ερμηνεία αποτελεσμάτων, συνάφεια και αιτιότητα.

- Πειραματική έρευνα: (πειραματικά σχέδια μεταξύ και εντός ομάδων, ANOVA, MANOVA, quasi experiments, μεικτά σχέδια).

I. ΔΗΜΑΚΟΣ

ΣΧΟΛΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ I

Εισαγωγή στον κλάδο της Σχολικής Ψυχολογίας.

Ιστορική Εξέλιξη της Ψυχολογίας και του κλάδου της Σχολικής.

Η Σχολική Ψυχολογία στην Ελλάδα – Νομικό και Θεσμικό Πλαίσιο του κλάδου.

Το έργο του Σχολικού Ψυχολόγου – Παροχή υπηρεσιών ψυχικής υγείας στο σχολείο.

I. ΔΗΜΑΚΟΣ

ΣΧΟΛΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ II

Σε συνέχεια του προηγούμενου μαθήματος, στο μάθημα αυτό θα ασχοληθούμε με την αντιμετώπιση μαθητών με προβλήματα μάθησης και συμπεριφοράς στο σχολείο και την ψυχολογική υποστήριξη μαθητών και εκπαιδευτικών στο σχολείο. Επίσης, γίνεται σύγκριση των συστημάτων σχολικής ψυχολογίας στην Ελλάδα και σε άλλες χώρες του εξωτερικού.

I. ΔΗΜΑΚΟΣ

ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΚΦΡΑΣΗΣ

Στο μάθημα γίνεται αναφορά στην εξέλιξη της μελέτης της γραπτής έκφρασης και τη γνωστική διαδικασία γραπτής έκφρασης. Παρουσιάζονται οι θεωρητικές τάσεις και μοντέλα της διαδικασίας γραπτής έκφρασης, τα χαρακτηριστικά και φάσεις της διαδικασίας αυτής, όπως επίσης και οι μαθησιακές δυσκολίες στη γραπτή έκφραση.

Φ. ΚΟΚΚΙΝΑΚΗ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ I

- Εισαγωγή: Το αντικείμενο της Κοινωνικής Ψυχολογίας και η σχέση της με άλλους κλάδους, ερευνητικές μέθοδοι, ζητήματα ερευνητικής ηθικής.
- Κοινωνικές γνωστικές διεργασίες και κοινωνική αντίληψη: Βασικές έννοιες (σχήματα, κατηγορίες, πρότυπα, στερεότυπα), μοντέλα κοινωνικής αντίληψης, σφάλματα στην κοινωνική αντίληψη, μνήμη για τα πρόσωπα, κοινωνικά συμπεράσματα, σφάλματα, μονομέρειες και ευρετικοί κανόνες στην εξαγωγή κοινωνικών συμπερασμάτων.
- Απόδοση αιτίων: Κλασικές θεωρίες (η θεωρία του αφελούς ψυχολόγου, το μοντέλο της συμμεταβολής, η θεωρία αντιστοιχίας αιτίων και συμπεριφοράς, η θεωρία της αυτοαντίληψης, η θεωρία του Weiner), κλινικές εφαρμογές, η απόδοση αιτίων ως ατομική διαφορά, σφάλματα και μονομέρειες στην απόδοση αιτίων.
- Στάσεις: Έννοια, δομή, μέτρηση, λειτουργία, θεωρίες γνωστικής συνέπειας, αλλαγή των στάσεων (συμπεριφοριστικές και γνωστικές προσεγγίσεις), στάσεις και συμπεριφορά (το σθένος των στάσεων, η θεωρία της Λογικής Πράξης, η θεωρία της Προσχεδιασμένης Συμπεριφοράς, το μοντέλο αυτόματης ενεργοποίησης των στάσεων, το μοντέλο MODE).

- Κοινωνικές ομάδες: χαρακτηριστικά των κοινωνικών ομάδων, ομάδες και επίδοση κατά την εκτέλεση έργου (κοινωνική διευκόλυνση, λούφα), ηγεσία, λήψη αποφάσεων στα πλαίσια της ομάδας (σχήματα λήψης αποφάσεων, ιδεοθύελλα, ομαδοσκέψη, συλλογική πόλωση).

Φ. ΚΟΚΚΙΝΑΚΗ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ II

- Επιθετικότητα: Ορισμός, αίτια (βιολογικές, κοινωνικές και βιοκοινωνικές ερμηνείες, η επιθετικότητα ως εκμαθημένη συμπεριφορά), έλεγχος της επιθετικότητας.
- Διομαδικές σχέσεις: Συνεργασία και σύγκρουση, προκατάληψη, στερεότυπα και διακρίσεις, αίτια της προ-κατάληψης και των διακρίσεων (η θεωρία ματαίωσης-επιθετικότητας, η προσωπικότητα ως αίτιο της προ-κατάληψης, η θεωρία της ρεαλιστικής σύγκρουσης, η θεωρία της κοινωνικής ταυτότητας, η θεωρία της αυτοκατηγοριοποίησης, η θεωρία της σχετικής αποστέρησης), μείωση της προκατάληψης (ή υπόθεσης της επαφής).
- Κοινωνική επιρροή: Διαμόρφωση ομαδικής νόρμας, συμμόρφωση (πλειοψηφική επιρροή, συνθήκες που ευνοούν τη συμμόρφωση), πληροφοριακή και κανονιστική επιρροή, μειονοτική επιρροή.
- Αλτρουισμός: Αίτια και περιστάσεις της προσφοράς βοήθειας (το γνωστικό μοντέλο, το υπολογιστικό μοντέλο, η υπόθεση συμπάθειας-αλτρουισμού).
- Προσεταιρισμός, διαπροσωπική έλξη και στενές διαπροσωπικές σχέσεις: η ανάγκη κοινωνικής επαφής, συνθήκες που ευνοούν τον προσεταιρισμό, κίνητρα και αποτελέσματα του προσεταιρισμού, διαπροσωπική έλξη και φιλικές σχέσεις.

Φ. ΚΟΚΚΙΝΑΚΗ

ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

- Αλλαγή των στάσεων, στάσεις και συμπεριφορά: Το σθένος των στάσεων (παραγοντική δομή, σχέσεις μεταξύ δεικτών, συνέπειες του σθένους), η επίδραση του τρόπου διαμόρφωσης των στάσεων στο σθένος τους (το μοντέλο πιθανότητας λεπτομερούς επεξεργασίας), τα κίνητρα γνωστικής επεξεργασίας και ο ρόλος τους στη συνέπεια στάσεων-συμπεριφοράς, ο ρόλος των συναισθημάτων στην αλλαγή των στάσεων.
- Διομαδικές σχέσεις: Ενεργοποίηση των στερεοτύπων, αλλαγή των στερεοτύπων, στρατηγικές χειρισμού αρνητικής κοινωνικής ταυτότητας, η θεωρία της κοινωνικής ταυτότητας και η θεωρία σχετικής αποστέρησης, μείωση της προκατάληψης (γενίκευση της αλλαγής των στάσεων).

- Μειονοτική επιρροή: προϋποθέσεις, διεργασίες (μοντέλο διπτών διεργασιών, θεωρία κοινωνικού αντίκτυπου).

A. ΜΗΤΣΑΚΟΥ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΝΕΥΡΟΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

Το μάθημα αποτελεί μια εισαγωγή στη βιολογία της συμπεριφοράς. Στόχος του είναι η προσέγγιση των γνωστικών λειτουργιών, όπως η αντίληψη, η γλώσσα και η μνήμη, μέσα από τους μηχανισμούς του εγκεφάλου.

Το πρώτο μέρος του μαθήματος δίνει μια σύντομη ιστορική αναδρομή του κλάδου των νευροεπιστημών, που μελετάει τον εγκέφαλο και τις βασικές δομές του εγκεφάλου του ανθρώπου. Αναφορά γίνεται στις τεχνικές απεικόνισης του εγκεφάλου καθώς και στις άλλες τεχνικές που χρησιμοποιούνται σήμερα για τη μελέτη των λειτουργιών του.

Το δεύτερο μέρος ασχολείται με τις βασικές μονάδες του εγκεφάλου, τους νευρώνες, η κατανόηση της λειτουργίας των οποίων αποτελεί το πρώτο βήμα για την κατανόηση του εγκεφάλου. Εξετάζεται η δομή και η λειτουργία του νευρώνα και εξηγείται η εξειδίκευση αυτών των κυττάρων ώστε να επικοινωνούν μεταξύ τους, πράγμα που τα κάνει μοναδικά στον οργανισμό μας. Επίσης εξετάζεται η ανάπτυξη του εγκεφάλου με σκοπό να διευκρινιστεί πώς σχηματίζονται συγκεκριμένες αλληλοσυνδέσεις μεταξύ των νευρώνων με εξειδικευμένες λειτουργίες από τις οποίες εξαρτάται η λειτουργία του ώριμου εγκεφάλου.

Το τρίτο μέρος εξηγεί το πώς ο εγκέφαλος αποκτά αντίληψη του περιβάλλοντός μας χρησιμοποιώντας την όραση, την ακοή, την αφή, τον πόνο, τη γεύση, την όσφρηση και την αίσθηση των κινήσεων του σώματός μας. Επίσης ασχολείται με τις κινήσεις μας και τα συστήματα του εγκεφάλου που τις ελέγχουν και μας επιτρέπουν να διατηρούμε τη στάση του σώματός μας, να κινούμαστε και να επικοινωνούμε μέσα από την ομιλία και τις χειρονομίες.

Το τέταρτο μέρος περιγράφει τις περιοχές και τις αλληλοσυνδέσεις που χρησιμοποιεί ο εγκέφαλος για τη λειτουργία της γλώσσας, καθώς και τις διαταραχές που προέρχονται από βλάβες σε αυτές τις περιοχές. Επίσης εξετάζει τους μηχανισμούς με τους οποίους η μάθηση αλλάζει τη δομή και τη λειτουργία των νευρώνων και των συνδέσεών τους.

A. ΚΑΝΤΑΣ

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

Η οργανωτική ψυχολογία ως κλάδος της ψυχολογίας. Ιστορική εξέλιξη. Εφαρμογές στο χώρο της διοίκησης και της οργάνωσης της εκπαίδευσης. Θεωρία κινήτρων και επαγγελματική ικανοποίηση. Θεωρία ηγεσίας και άσκηση του διευθυντικού ή εποπτικού ρόλου. Εκπαίδευση προσωπικού.

Το σχολείο ως οργάνωση. Θεωρία των οργανώσεων. Δυναμική και διαδικασία ομάδας. Λήψη ομαδικών αποφάσεων. Επικοινωνία. Οργανωτική ανάπτυξη και μεταβολή. Οργανωτική κουλτούρα. Επίλυση συγκρούσεων. Επαγγελματικό άγχος και επαγγελματική κόπωση του εκπαιδευτικού

ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

- Εκπαίδευση, Σκέψη και Εξουσία

- Κοινωνιολογική Ανάλυση της Γλώσσας της Εκπαίδευσης

- Κοινωνική Αναπαραγωγή και Σχολείο

2. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

- Θεσμικό Πλαίσιο της Εκπαίδευσης

- Ευρωπαϊκό Θεσμικό Πλαίσιο και Ελληνική Εκπαίδευση
- Εκπαιδευτική Πολιτική και Σπουδές στο Εξωτερικό
- Εκπαιδευτική Πολιτική και Εκπαιδευτική Τεχνολογία - Έμφαση στις Νέες Τεχνολογίες

3. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

- Θεωρία και Μεθοδολογία της Έρευνας στις Κοινωνικές Επιστήμες - Έμφαση στις Επιστήμες της Αγωγής I
- Θεωρία και Μεθοδολογία της Έρευνας στις Κοινωνικές Επιστήμες - Έμφαση στις Επιστήμες της Αγωγής II
- Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας, Στατιστική και Ανάλυση Δεδομένων
- Κοινωνιολογική Ανάλυση Εκπαιδευτικών Τεκμηρίων
- Ανάλυση Εμπειρικών Δεδομένων της Εκπαίδευσης με Ηλεκτρονικούς Υπολογιστές

4. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

- Εκπαίδευση, Κοινότητα και Οικογένεια
- Ο Κοινωνικός Ρόλος του Εκπαιδευτικού και η Κοινωνική του Ένταξη
- Κοινωνιολογική Ανάλυση του Αναλυτικού Προγράμματος
- Κοινωνιολογική Ανάλυση του Περιεχομένου των Διδακτικών Βιβλίων
- Κοινωνικές Διαστάσεις της Επίδοσης των Μαθητών
- Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου και Κοινωνικός Έλεγχος
- Αξιολόγηση Εκπαιδευτικών Συστημάτων και Εκπαιδευτικών Σχεδίων
- Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης και των Εκπαιδευτικών Μονάδων: Θεσμικό πλαίσιο και πρακτικές

5. ΕΝΗΛΙΚΕΣ, ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

- Εξέλιξη της Εκπαίδευσης Ενηλίκων στην Ελλάδα
- Αλφαριθμητισμός και Κοινωνική Ανάπτυξη
- Εκπαίδευση Ειδικών Κοινωνικών Ομάδων, Μειονοτήτων και Ελλήνων του Εξωτερικού
- Εκπαίδευση και Απασχόληση Γυναικών, οι Γυναίκες Εκπαιδευτικοί

Θ.ΜΥΛΩΝΑΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ

Α΄ Μέρος: Μετά από μια σύντομη εισαγωγή στην Ιστορία της Κοινωνιολογίας, ακολουθούν αναλύσεις που αφορούν: τα κοινωνικά πρότυπα πράξης, τους

κοινωνικούς ρόλους, τους μηχανισμούς κοινωνικού ελέγχου, την απόκλιση και παρέκκλιση της πράξης από το κοινωνικό πρότυπο, την κοινωνική λειτουργία των αξιών και της αξιολογικής κλίμακας, την ιδεολογία, την κουλτούρα και τα φαινόμενα ομαλής ή βίαιης αλλαγής της κουλτούρας (ανομικές καταστάσεις) και τέλος αναλύονται κοινωνιολογικά οι βασικοί θεσμοί: α) της Οικογένειας, β) της Εξουσίας-κράτος, γ) της Θρησκείας-Εκκλησίας και δ) της Εκπαίδευσης.

Β' Μέρος: Αναλύονται κλασικές έννοιες και θεωρίες της κοινωνικής δομής και οργάνωσης (συγχρονική στατική όψη της κοινωνίας): ολική-μερική κοινωνία, δομή-οργάνωση, θεσμός, σύστημα, λειτουργία.

Μαρξιστική θεωρία, δομική δομολειτουργική θεωρία, θεωρίες τυπολογίας των κοινωνιών, παραδοσιακή-σύγχρονη κοινωνία (μηχανική και οργανική αλληλεγγύη - κοινότητα και κοινωνία). Οι θεωρίες μέσης εμβέλειας. Η Κοινωνική Αλλαγή (διαχρονική ή δυναμική όψη της κοινωνίας) προσεγγίζεται μέσα από τις αναλύσεις που αφορούν έννοιες και θεωρίες της ιστορικότητας της κοινωνίας: Κοινωνική εξέλιξη και κοινωνική αλλαγή-δομική και ομοιοστατική (αναπροσαρμοστική) αλλαγή - όροι και προϋποθέσεις κοινωνικής αλλαγής - παράγοντες δομή και υπερδομή (αντίθετες θέσεις των Marx και Max Weber). Elites, κοινωνικά κινήματα, οργανωμένες ομάδες πίεσης. Η εκβιομηχάνιση και η υπανάπτυξη, η τάση προς εκσυγχρονισμό - οι κοινωνικές συγκρούσεις - οι επαναστατικές διαδικασίες - οι αντιστάσεις στην αλλαγή. Σχετική αυτονομία των θεσμών. Ο νομοθετικός εξορθολογισμός και τα πιθανά προβλήματα για τον άνθρωπο και τη φύση. Η αλλαγή της ιδεολογίας αλλά προς ποια κατεύθυνση;

Θ.ΜΥΛΩΝΑΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Από τη Γενική Κοινωνιολογία στην Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης - Μακρο - και μικροκοινωνιολογική προσέγγιση των φαινομένων της εκπαίδευσης. Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης, του σχολείου, της σχολικής τάξης, της ομάδας, της πράξης (Εθνομεθοδολογία) - Παλιά και Νέα Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης.

Παραδειγματικές θεωρίες - Διεθνείς εμπειρικές έρευνες. Κοινωνικές τάξεις - κοινωνική κινητικότητα - κοινωνική αναπαραγωγή και σχολείο. Σχολείο και αγορά εργασίας. Οικονομικό, πολιτισμικό, κοινωνικό κεφάλαιο και σχολείο. Ταξικό habitus και σχολείο. Θεωρία της κοινωνικής αναπαραγωγής μέσω του σχολείου. Θεωρία της ταξικής αντίστασης των μαθητών στο σχολείο.

Θ.ΜΥΛΩΝΑΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Προηγείται μια γενική κοινωνιολογική θεώρηση των σχέσεων και αλληλεξαρτήσεων του ελληνικού εκπαιδευτικού υποσυστήματος με το όλο σύστημα της ελληνικής κοινωνίας, μέσα στο οποίο εντάσσεται και λειτουργεί, και ακολουθεί μια σειρά επιμέρους αναλύσεων: Ίδρυση και εξέλιξη του εκπαιδευτικού συστήματος σε σχέση και αναφορά προς την ανάδυση, διαμόρφωση και αλλαγή των ελληνικών κοινωνικών δυνάμεων, των πολιτικών τους εκφράσεων και των ιδεολογικών νομιμοποιητικών τους καλύψεων. Κοινωνικές δυνάμεις και εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις. Ανισότητες στην ελληνική κοινωνία, ανισότητες στην ελληνική εκπαίδευση. Παραγωγή και αναπαραγωγή των ανισοτήτων. Ανίχνευση μηχανισμών και διαδικασιών κοινωνικής αναπαραγωγής μέσω του Σχολείου. Η ιδεολογία της αξιοκρατίας και των ίσων ευκαιριών (ελληνικές εμπειρικές έρευνες). Ακολουθεί κοινωνιολογική ανάλυση της Ελληνικής Εκπαίδευσης με βάση ορισμένα τεκμήρια: Δίδονται στους φοιτητές επιλεγμένα φωτοτυπημένα ιστορικά, νομικά ή παιδαγωγικά τεκμήρια για ανάλυση, κατανόηση και ερμηνεία του περιεχομένου τους, αλλά και τη σχέση τους με τον κοινωνικό «χώρο» που τα παρήγαγε.

Δ.ΒΕΡΓΙΔΗΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Οι εκπαιδευτικές πολιτικές των διαφόρων κυβερνήσεων γίνονται αισθητές, προκαλούν το ενδιαφέρον της κοινής γνώμης και πολλές φορές κοινωνικές εντάσεις, αντιπαραθέσεις και συγκρούσεις, συνήθως όταν εξαγγέλλονται. Τα αποτελέσματα των συγκεκριμένων πολιτικών πολλές φορές βρίσκουν αντίοιμους ή/και ανυποψίαστους τόσο τους εμπνευστές τους, όσο και τους άμεσα ενδιαφερόμενους.

Είναι σαφές ότι η εκπαιδευτική πολιτική αποτελεί στη χώρα μας μια σχετικά καινούρια επιστημονική και ερευνητική περιοχή.

Ορισμένες από τις εκπαιδευτικές πολιτικές που στη σημερινή συγκυρία έχουν αποκτήσει ιδιαίτερη βαρύτητα αφορούν:

- την απασχόληση των πτυχιούχων των Παιδαγωγικών Τμημάτων,
- την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών,
- την αντιμετώπιση της σχολικής αποτυχίας και γενικότερα της υποεκπαίδευσης,
- την ανάπτυξη της αρχικής και συνεχιζόμενης κατάρτισης,
- τη σχολική ένταξη παιδιών από ειδικές κοινωνικές ομάδες.

Η ανάλυση των διαδοχικών πολιτικών για την αντιμετώπιση της υποεκπαίδευσης αποτελεί τον άξονα γύρω από τον οποίο αναπτύσσονται διαφορετικές θεωρητικές προσεγγίσεις της εκπαιδευτικής πολιτικής. Έμφαση δίνεται:

- i. στην ανάλυση της κάθε φορά υπάρχου-σας πραγματικότητας (κοινωνικοοικονομική κατάσταση, πολιτικές εξελίξεις, τεχνολογικές και πολιτισμικές αλλαγές, κυρίαρχη ιδεολογία),
- ii. στο σχεδιασμό (σκοποί, στόχοι, προβλεπόμενες ρυθμίσεις, προϋπολογισμός, κτλ.)
- iii. στην υλοποίηση του σχεδιασμού (νομικό πλαίσιο, στελεχιακό δυναμικό, διαθέσιμη υποδομή, δαπάνες κ.ά.) αποτελέσματα.

Δ.ΒΕΡΓΙΔΗΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

Τις τελευταίες δεκαετίες, οι επιστημονικές, τεχνολογικές και κοινωνικοοικονομικές εξελίξεις είχαν ως αποτέλεσμα τον πολλαπλασιασμό και τη ριζική διαφοροποίηση των γνώσεων που είναι αναγκαίες για την επαγγελματική και την κοινωνική ζωή. Έτσι, η σχολική εκπαίδευση οποιασδήποτε βαθμίδας δεν είναι πια επαρκής για όλη τη διάρκεια της ζωής μας.

Οι ανάγκες οι οποίες οδήγησαν στην ανάπτυξη της εκπαίδευσης ενηλίκων σ' ολόκληρο τον κόσμο διαμόρφωσαν και το περιεχόμενό της, με βάση το οποίο γενικά προσδιορίζονται οι εξής κατηγορίες:

- α) κοινωνική κατάρτιση,
- β) αλφαριθμητισμός και βασική παιδεία,
- γ) επαγγελματική κατάρτιση, και
- δ) αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου.

Η ανάπτυξη της συνεχιζόμενης εκπαίδευσης και κατάρτισης ενηλίκων στην Ελλάδα τις τελευταίες δεκαετίες οφείλεται:

- Στην αδυναμία της τυπικής εκπαίδευσης να ανταποκριθεί στη ζήτηση των πολιτών - και ιδιαίτερα των νέων - για περισσότερη εκπαίδευση και κατάρτιση.
- Στις δυσκολίες προσαρμογής της τυπικής εκπαίδευσης στις κοινωνικοοικονομικές, πολιτισμικές και γεωπολιτικές εξελίξεις.
- Στην αντιμετώπιση του αναλφαριθμητισμού και γενικότερα της υποεκπαίδευσης.

- Στις προσπάθειες αντιμετώπισης της ανεργίας και ιδιαίτερα της ανεργίας των νέων, με την επιδοτούμενη κατάρτισή τους σε νέες ειδικεύσεις.
- Στις προσπάθειες αλφαριθμητισμού, σχολικής ένταξης και εκπαίδευσης των μεταναστών, των προσφύγων και των γλωσσικών και πολιτιστικών μειονοτήτων.

Δ.ΒΕΡΓΙΔΗΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΤΣΙΓΓΑΝΩΝ

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία υπολογίζεται ότι οι Τσιγγάνοι στην Ελλάδα ξεπερνούν τα 200.000 άτομα.

Στη μεγάλη τους πλειοψηφία είναι αναλφάβητοι και χρησιμοποιούν το παραδοσιακό δίκτυο επικοινωνίας και μάθησης, που στηρίζεται κυρίως στη μίμηση, στη συμμετοχή και στη μη λεκτική επικοινωνία.

Η αύξηση του αριθμού των Τσιγγανοπαίδων που γράφονται και φοιτούν στα σχολεία ή σε τμήματα αλφαριθμητισμού της υπηρεσίας λαϊκής επιμόρφωσης, η οποία παρατηρείται, τα τελευταία χρόνια, οφείλεται σε σημαντικό βαθμό στη μόνιμη εγκατάσταση, στο σχετικό περιορισμό της παιδικής εργασίας, και στο σχετικό περιορισμό των οικογενειακών μετακινήσεων για τις εποχιακές εργασίες.

Η εγγραφή και η φοίτηση των Τσιγγανοπαίδων στο σχολείο προκάλεσαν νεορατσιστικές αντιδράσεις, που αποκάλυψαν ότι ο κοινωνικός αποκλεισμός των Τσιγγάνων δεν είναι δική τους επιλογή, ούτε αποτέλεσμα κάποιας δήθεν πολιτισμικής ασυμβατότητας, αλλά αποτέλεσμα των τοπικών σχέσεων εξουσίας.

Τις νεορατσιστικές πρακτικές εναντίον των Τσιγγάνων που σχετίζονται με το σχολείο μπορούμε να τις κατατάξουμε σε δύο κατηγορίες:

α. Ενεργητικός αποκλεισμός των Τσιγγανοπαίδων από τα σχολεία, είτε με δυναμικές κινητοποιήσεις της τοπικής κοινωνίας, με βιαιότητες ή συνηθέστερα με απειλές, είτε με ήπιους, διοικητικούς τρόπους.

β. Παθητικός αποκλεισμός των Τσιγγανοπαίδων από τη σχολική τάξη, με την περιθωριοποίησή τους και την απλή ανοχή της παρουσίας τους.

Ι. ΚΑΤΣΙΛΛΗΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΙΑΣΤΡΩΜΑΤΩΣΗ

Στο μάθημα αυτό εξετάζονται οι βασικές κοινωνιολογικές θεωρίες διαστρωμάτωσης με έμφαση στο ρόλο της εκπαίδευσης στη διαγενεακή διαστρωμάτωση. Στη συνέχεια οι θεωρίες αυτές αξιολογούνται με βάση στοιχεία από την Ελλάδα και άλλες χώρες. Εξετάζονται επίσης, από θεωρητική και ερευνητική σκοπιά, διάφορες πτυχές της κοινωνικής διαστρωμάτωσης που έχουν σχέση με τη λειτουργία του σχολείου ή της εκπαίδευσης. Συνοπτικά, εξετάζεται ο ρόλος της εκπαίδευσης σε σχέση με την κοινωνική ισότητα, τη ισότητα ευκαιριών, την παραγωγή και την αναπαραγωγή κοινωνικών ανισοτήτων.

Ι. ΚΑΤΣΙΛΛΗΣ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΩΓΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ

Α' Μέρος: Η περιγραφική στατιστική αποσκοπεί στην περιγραφή των μεταβλητών. Στο μάθημα καλύπτονται τα βασικά περιγραφικά στατιστικά: Κατανομές Συχνοτήτων, Μέτρα κεντρικής Τάσης και Διασποράς, Μέτρα Συσχετισμού και Παλινδρομική Ανάλυση. Δίνεται έμφαση στην κατανόηση των στατιστικών και τη χρήση τους στην εκπαίδευση και τις κοινωνικές επιστήμες.

Β' Μέρος: Η επαγωγική στατιστική χρησιμοποιείται για τη γενίκευση από το δείγμα στον πληθυσμό. Στο μάθημα καλύπτονται οι πιο κοινοί έλεγχοι στατιστικής σημαντικότητας, όπως και τα διαστήματα εμπιστοσύνης που χρησιμοποιούνται για την επαγωγή από το δείγμα στον πληθυσμό. Δίνεται έμφαση στην κατανόηση των στατιστικών και τη χρήση τους στην εκπαίδευση και τις κοινωνικές επιστήμες.

Ι. ΚΑΤΣΙΛΛΗΣ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Εξετάζονται οι διάφορες ερευνητικές μέθοδοι και τεχνικές. Παρουσιάζεται αναλυτικά η διαδικασία που ακολουθείται για τη διεξαγωγή και συγγραφή μιας επιστημονικής ερευνητικής μελέτης. Η έμφαση δίνεται στην κατανόηση των διαφόρων σταδίων και τη συγγραφή μιας ερευνητικής εργασίας παρά στη λεπτομερή παρουσίαση των ερευνητικών μεθόδων.

Χ. ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ

Βασικές αρχές του σχεδιασμού είναι τόσο η βέλτιστη κατανομή των σπανίων διαθέσιμων πόρων, όσο και η επιλογή της βέλτιστης λύσης από τις διάφορες εναλλακτικές, με βάση συγκεκριμένα κριτήρια (κοινωνικής δικαιοσύνης, ισότητας ευκαιριών, αποτελεσματικότητας, αποδοτικότητας κ.ά).

Ενδεικτικά, τα κυριότερα θέματα που απασχολούν το “Σχεδιασμό Ανάπτυξης Ανθρώπινων Πόρων” στη σύγχρονη βιβλιογραφία είναι η υιοθέτηση της οικονομικής ανάπτυξης, η προετοιμασία για την απασχόληση, η μείωση της φτώχειας και της ανεργίας, η περιφερειακή ανάπτυξη, η δυσλειτουργία της αγοράς εργασίας, η ανεργία των πτυχιούχων, η τεχνολογική πρόοδος και οι επιπτώσεις της στην απασχόληση και τα τυπικά προσόντα, η μετανάστευση και οι επιπτώσεις από την ανάπτυξη του “άτυπου” τομέα της οικονομίας κ.ά.

Οι στρατηγικές που χρησιμοποιούνται για την αντιμετώπιση των παραπάνω προβλημάτων είναι η βελτίωση της σχετικότητας της βασικής-υποχρεωτικής εκπαίδευσης, η εκπαίδευση και κατάρτιση για τον “άτυπο” τομέα της οικονομίας (ιδίως για τις υπό ανάπτυξη χώρες), η ανάπτυξη νέων μοντέλων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και η χρηματοδότηση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Οι τεχνικές και οι μέθοδοι που υιοθετούνται σχετίζονται με την κοινωνική ζήτηση για εκπαίδευση, την ανάλυση της διάρθρωσης της απασχόλησης, την οικονομική αποδοτικότητα της εκπαίδευσης, την πρόβλεψη αναγκών σε ανθρώπινο δυναμικό, τις διεθνείς συγκρίσεις, καθώς και με τους μηχανισμούς επιλογής, προσανατολισμού και “σχεδιασμού” των ροών του μαθητικού δυναμικού.

Τέλος, η ανάλυση του θεωρητικού πλαισίου θα υποστηριχθεί και με ερευνητικά δεδομένα από την ελληνική και διεθνή πραγματικότητα.

Χ. ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Οι όροι αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα, κόστος και χρηματοδότηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας, επένδυση στον άυλο (ανθρώπινο) παράγοντα της οικονομίας ή στο ανθρώπινο κεφάλαιο, καθώς και η σχέση οικονομίας και εκπαίδευσης εν γένει, θα προσεγγισθούν, αναλυθούν και συζητηθούν στα πλαίσια της οικονομικής θεωρίας.

Η μελέτη των παραπάνω όρων και σχέσεων έχει κερδίσει αρκετό έδαφος στη σύγχρονη βιβλιογραφία, καθώς ο τομέας “Εκπαίδευση” ανταγωνίζεται με ίσους όρους τους υπόλοιπους τομείς και κλάδους της οικονομίας για την άντληση σπανίων πόρων. Ειδικότερα, η ενασχόληση με τη σχέση οικονομίας και εκπαίδευσης στην εποχή μας, όπου κυριαρχούν έντονοι κοινωνικοί και οικονομικοί προβληματισμοί, θεωρείται επιτακτική και μπορεί να συμβάλει σημαντικά στην άμβλυνση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων, καθώς και στην αποτελεσματικότερη λειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος.

Τέλος, η ανάλυση του θεωρητικού πλαισίου θα υποστηριχθεί και με ερευνητικά δεδομένα από την ελληνική και διεθνή πραγματικότητα.

Γ. ΣΤΑΜΕΛΟΣ

ΕΘΝΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Το μάθημα αυτό έχει ως στόχο τη διερεύνηση της σχέσης Εκπαίδευσης και Πολιτισμού. Με άλλα λόγια πως κάθε φορά μια συλλογικότητα, όπως ο

Πολιτισμός, επηρεάζει τον τρόπο θεώρησης αλλά και τις επιλογές σε σχέση με την εκπαίδευση. Για να γίνει αυτό κατανοητό βασικά εργαλεία θα είναι καίριες έννοιες που προέρχονται από το χώρο της Κοινωνιολογίας, της Εθνογραφίας και της Ανθρωπολογίας, όπως για παράδειγμα οι έννοιες Κοινωνία, Πολιτισμός, Κράτος, Έθνος, Γένος κτλ. Σκοπός όλων αυτών είναι η σύνδεση τους με τη διαδικασία χάραξης εκπαιδευτικής πολιτικής.

Γ. ΣΤΑΜΕΛΟΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Το μάθημα αυτό έχει ως στόχο τη διερεύνηση και ανάλυση της Ευρωπαϊκής Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΕΕΠ) και των συνεπειών της στα εθνικά εκπαιδευτικά συστήματα. Μετά από μια πρώτη ιστορική αποτύπωση, θα παρουσιαστεί μέσα από βασικά Κοινοτικά κείμενα η πορεία συγκρότησης της (ΕΕΠ) και ο τρόπος επηρεασμού της εκπαιδευτικής πολιτικής των κρατών μελών της ΕΕ.

Γ. ΣΤΑΜΕΛΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ: ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Στο μάθημα αυτό θα εξετάζονται κάθε φορά ιδιαίτερα θέματα που αφορούν την ελληνική εκπαιδευτική πολιτική σε όλα τα επίπεδα του εκπαιδευτικού μας συστήματος. Θα αναλύονται οι στόχοι και θα εξετάζεται η ιστορική εξέλιξη τόσο σε επίπεδο νομοθεσίας όσο και σε επίπεδο πολιτικής στο μέτρο του δυνατού θα γίνεται προσπάθεια ενασχόλησης με τρέχοντα καίρια ζητήματα της ελληνικής εκπαιδευτικής πολιτικής. Το μάθημα αυτό περιλαμβάνει εργαστηριακές ασκήσεις που αποτελούν το 1/3 του συνολικού αριθμού ωρών διδασκαλίας του.

Γ. ΣΤΑΜΕΛΟΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Στο μάθημα αυτό εξετάζεται εν συντομία η πορεία εξέλιξης των ιδρυμάτων εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Το κύριο βάρος του μαθήματος επικεντρώνεται εντούτοις στα Πανεπιστημιακά Παιδαγωγικά Τμήματα και στο Πρόγραμμα Σπουδών τους. Τέλος, ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στις προοπτικές αυτών των Τμημάτων καθώς και οι επαγγελματικές προοπτικές των αποφοίτων τους.

Ι. ΚΑΜΑΡΙΑΝΟΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

Το μάθημα προσεγγίζει τις εκπαιδευτικές πρακτικές ως πολιτισμικές διαδικασίες. Η προσέγγιση αυτή κινείται στα πλαίσια της θεωρίας του B. Bernstein αξιοποιώντας ταυτόχρονα και άλλες κοινωνιολογικές θεωρήσεις, από τον K. Marx και τον M. Weber, έως τους J. Habermas και P. Bourdieu. Υπό αυτό το θεωρητικό πρίσμα επισημαίνονται αναλυτικά οι εσωτερικές λογικές που διέπουν τα αναλυτικά προγράμματα και τις εκπαιδευτικές πρακτικές των βαθμίδων της εκπαίδευσης. Εκτός από την βιβλιογραφική θεώρηση το μάθημα θα στηριχθεί στην συντονισμένη συζήτηση αλλά και στις εμπειρίες των φοιτητών/τριών.

Ι. ΚΑΜΑΡΙΑΝΟΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ

Η κομβική σημασία του σχολείου για τις σύγχρονες κοινωνίες αποτελεί καθημερινά σημαντικό τόπο αναφοράς τόσο σε επιστημονικό επίπεδο όσο και στο επίπεδο της καθημερινότητας. Στο μάθημα αυτό θα επιχειρήσουμε να παρουσιάσουμε και να αναλύσουμε τις κοινωνιολογικές προσεγγίσεις που αφορούν την Σχολική Τάξη ως στρατηγικό θεσμό για την μορφοποίηση των ιδεών, των αντιλήψεων, των ικανοτήτων και των συμπεριφορών των σύγχρονων κοινωνικών υποκειμένων. Απώτερος σκοπός του μαθήματος είναι να προσφέρει τα στοιχεία εκείνα που θα αποσαφηνίσουν τη σχολική διαδικασία και τις

εσωτερικές αρχές λειτουργίας της, προσφέροντας τα εργαλεία για την κατανόηση της φύσης των λειτουργιών και των χαρακτηριστικών της σχολικής διαδικασίας.

I. ΚΑΜΑΡΙΑΝΟΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΜΜΕ

Η Εκπαίδευση και τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας (Μ. Μ. Ε.) αποτελούν κατά τους μελετητές τους σημαντικότερους κοινωνικοποιητικούς θεσμούς των σύγχρονων κοινωνιών. Όλο και συχνότερα τα Μ.Μ.Ε. κατηγορούνται για την εμφάνιση φαινομένων κοινωνικής παθογένειας ενώ η κοινωνία καλεί τους εκπαιδευτικούς φορείς να αντιταχθούν στα μηνύματα της μαζικής επικοινωνίας. Το μάθημα αυτό καταρχήν θα επιχειρήσει να προσεγγίσει το πρόβλημα με βασικό εργαλείο την κοινωνιολογική ανάλυση των επιπτώσεων της εισαγωγής καταρχήν της εικόνας και στη συνέχεια της κοινωνίας του θεάματος στην Σχολική Τάξη. Ειδικότερα οι επιδράσεις της τηλεόρασης και η εισαγωγή του Ηλεκτρονικού Υπολογιστή θα αποτελέσουν αντικείμενο μελέτης με σκοπό την αναλυτική επισήμανση των επιπτώσεων τους στις εκπαιδευτικές πρακτικές. Εκτός από την βιβλιογραφική θεώρηση το μάθημα θα στηριχθεί στην συντονισμένη συζήτηση, αλλά και στις εμπειρίες των φοιτητών/τριών.

I. ΚΑΜΑΡΙΑΝΟΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΦΥΛΟ

Τις τελευταίες δεκαετίες η μεταβλητή φύλο αποτέλεσε σημαντικό τόπο ανάλυσης για τους κοινωνικούς μελετητές της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Όλο και περισσότερες ερευνητικές προσπάθειες προσεγγίζουν τα ζητήματα της κοινωνικής και εκπαιδευτικής ανισότητας από την σκοπιά της θέσης και της σχέσης των δύο φύλων στην εκπαιδευτική διαδικασία. Στα πλαίσια του μαθήματος αυτού εξετάζονται οι κυριότερες θεωρητικές προσεγγίσεις, αναλύονται τα βασικά εννοιολογικά εργαλεία, μελετώνται οι θεωρίες του ρόλου των δύο φύλων και εξετάζεται η συμβολή της εκπαίδευσης στη διαμόρφωσή τους συγχρονικά και διαχρονικά. Γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στην εσωτερική λογική της εκπαίδευσης των δύο φύλων από τις απαρχές ίδρυσης του ελληνικού κράτους κατά τον 19ο αιώνα, ενώ διερευνώνται και οι ανάλογες μορφές ανισότητας στη σύγχρονη ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

Στο μάθημα αυτό επιχειρείται η παρουσίαση και ανάλυση της επίδοσης των μαθητών, εξετάζονται οι διάφορες μορφές αξιολόγησης όπως αυτές εμφανίζονται στη διεθνή και ελληνική βιβλιογραφία.

Αναλύεται κοινωνιολογικά η σχέση της αξιολόγησης της μαθητικής επίδοσης με τη σχολική αποτελεσματικότητα. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στην ελληνική πραγματικότητα και στους σχετικούς προβληματισμούς.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ

Στο μάθημα αυτό εξετάζονται οι κυριότερες προσεγγίσεις στο ευρύτατο ζήτημα της κοινωνικοποίησης του ατόμου (με έμφαση στις ποικίλες κοινωνιολογικές προσεγγίσεις) και οι διάφορες μορφές κοινωνικοποίησης σε σχέση α) με το θεσμό ή φορέα στα πλαίσια του οποίου αυτή γίνεται (οικογένεια, σχολείο διαφόρων βαθμίδων, επάγγελμα, κοινότητα, παρέα κτλ.), β) με τα χαρακτηριστικά του ατόμου ή/και της ομάδας που κοινωνικοποιείται (ηλικία, φύλο, κοινωνική προέλευση, γλώσσα κτλ.), γ) με τα μέσα, τους μηχανισμούς και τα στάδια κοινωνικοποίησης, δ) το στόχο της δραστηριότητας κοινωνικοποίησης. Εκτός από το πλούσιο βιβλιογραφικό υλικό, το μάθημα θα στηριχτεί, με συντονισμένη συζήτηση, στις εμπειρίες κοινωνικοποίησης των φοιτητών/τριών.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να δοθεί μια όσο το δυνατό πιο ολοκληρωμένη εικόνα για την αμφίδρομη σχέση που υπάρχει ανάμεσα στον κοινωνικό και τον εκπαιδευτικό αποκλεισμό.

Ειδικότερα καλύπτονται οι ενότητες: Εννοιολογικοί προσδιορισμοί των φαινομένων της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Θεωρίες της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Πολιτικές καταπολέμησης του κοινωνικού αποκλεισμού. Έρευνες για τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό στην Ελλάδα. Εκπαίδευση και φτώχεια. Εκπαιδευτικές διαστάσεις του κοινωνικού αποκλεισμού. Φτώχεια και ανισότητες στην πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευση. Ανισότητες πρόσβασης στην τριτοβάθμιας εκπαίδευση. Οικογενειακές επενδυτικές πρακτικές και εκπαιδευτικές στρατηγικές των φτωχών και των μη φτωχών. Εκπαίδευση και ανισότητες στη διανομή του εισοδήματος από απασχόληση. Ο ρόλος της εκπαίδευσης στη διαφοροποίηση των τάσεων κοινωνικής κινητικότητας των φτωχών και των μη φτωχών. Προτεραιότητες πολιτικής για την αντιμετώπιση του εκπαιδευτικού αποκλεισμού και του κοινωνικού αποκλεισμού από την αγορά εργασίας.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑ

Σκοπός του μαθήματος είναι να παρουσιαστούν μια σειρά από χαρακτηριστικά στοιχεία, παράγοντες και διαδικασίες που υπεισέρχονται στον προσδιορισμό της σχέσης που υπάρχει ανάμεσα στη εκπαίδευση και την εργασία.

Ειδικότερα καλύπτονται οι ενότητες: Μορφολογικά στοιχεία των αγορών εργασίας. Πληθυσμιακές εξελίξεις και αγορά εργασίας. Μορφολογία και διαχρονικές εξελίξεις της απασχόλησης και της ανεργίας στην Ελλάδα. Συστήματα αρχικής και συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης στην Ελλάδα. Διαρθρωτικές παρεμβάσεις για τη σύνδεση κατάρτισης-απασχόλησης. Διαδικασίες επιλογής επαγγέλματος. Εκπαίδευση και κοινωνική κινητικότητα. Εκπαίδευση και διανομή εισοδήματος από απασχόληση. Εκπαίδευση, φτώχεια και κοινωνικός αποκλεισμός. Μεθοδολογία προσδιορισμού αναγκών επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

Αποσαφηνίζεται η έννοια της αξιολόγησης και εξετάζονται οι διάφορες μορφές αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου όπως αυτές εμφανίζονται στη διεθνή και ελληνική βιβλιογραφία. Γίνεται αναφορά στους διάφορους τύπους μοντέλων/προτύπων αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου και στους δείκτες που χρησιμοποιούνται σχετικά.

Παρατίθενται και εξετάζονται κριτικά οι διάφορες απόψεις/θέσεις περί της σκοπιμότητας, χρησιμότητα και αποτελεσματικότητας της αξιολόγησης αναδεικνύοντας τις ιδεολογικές, μεθοδολογικές και πρακτικές πτυχές του εγχειρήματος.

Αναλύεται η σχέση της εκπαιδευτικής αξιολόγησης με τη σχολική αποτελεσματικότητα και τη σχολική βελτίωση. Παρουσιάζεται η ελληνική πραγματικότητα, οι διεθνείς τάσεις και αναφέρονται οι σχετικοί προβληματισμοί.

Γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στην αξιολόγηση του μαθητή (μακροπρόθεσμοι και βραχυπρόθεσμοι στόχοι, σχεδιασμός, είδη, σταθμισμένα τεστ, χρήση στατιστικής και υπολογιστών, σχέση της αξιολόγησης του μαθητή με το ρόλο του δασκάλου ως ενεργού ερευνητή).

Γ.ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΦΥΣΙΚΗ Ι

α) Γενική Φυσική: Ορισμοί, ανύσματα, νόμοι κίνησης, έργο και ενέργεια, κρούση, κυκλική κίνηση, υδροστατική, αρμονική κίνηση, κύματα, ήχος και ακουστική βαρύτητα, κινήσεις πλανητών, απλές μηχανές, ροή ρευστών.

β) Θερμότητα: Θερμομετρία, διαστολή σε στερεά, υγρά και αέρια, θερμότητα και έργο, θερμικές μηχανές, υγροποίηση αερίων και χαμηλές θερμοκρασίες, θερμότητα και ατμοσφαιρικά φαινόμενα, μετεωρολογικά φαινόμενα και εποχές, εντροπία.

γ) Φυσική και σχολείο. Φυσική και άλλα μαθήματα. Φυσική και καθημερινή ζωή.

Γ.ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΦΥΣΙΚΗ

Τα πολύ μικρά – Εκκενώσεις σε αέρια, Φάσματα, Πιθανολογική Φυσική, αρχή απροσδιοριστίας, κύματα και σωματίδια. Τα πολύ γρήγορα – Σχετικότητα, χωροχρόνος, βαρύτητα. Ατομική Φυσική. Πυρηνική Φυσική. Φυσική στοιχειωδών σωματιδίων. Κοσμολογία – Δημιουργία του σύμπαντος. Χρήση των εννοιών σύγχρονης φυσικής για εξήγηση καθημερινών φαινομένων στο σχολείο.

Γ.ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

ΟΡΓΑΝΩΣΗ - ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΕ Η/Υ

Αρχές της μηχανογράφησης. Μελέτη σκοπιμότητας. Ανάλυση Συστήματος Η/Υ. Διοικώντας με Η/Υ. Διοικώντας τον Η/Υ. Οργάνωση σκληρού δίσκου. Λεπτομέρειες τύπων Η/Υ, με έμφαση σε μικροϋπολογιστές. Οι 4 τύποι λογισμικού απαραίτητοι για κάθε διοικητική μονάδα. Αξιολόγηση εκπαιδευτικού λογισμικού. Εκπαίδευση σε λογισμικό Η/Υ. Οργανωτικά κριτήρια σε μηχανοργάνωση - Προσωπικό-Σχέσεις. Εργονομία Η/Υ. Αξιολόγηση προσφορών - Παράμετροι και μέθοδοι. Επικοινωνία Η/Υ. LAN και WAN. Πρωτόκολλο επικοινωνίας. Χρήση Η/Υ σε σχολεία για διοικητικούς σκοπούς και αύξηση παραγωγικότητας. Μηχανοργάνωση σε επιθεωρήσεις εκπαίδευσης για διοικητικούς και εκπαιδευτικούς-ερευνητικούς σκοπούς.

Χ.ΤΕΡΕΖΗΣ

ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΠΙΣΤΗ ΚΑΙ ΖΩΗ

Παρουσιάζονται οι θέσεις των αρχαίων Ελλήνων φιλοσόφων και των Χριστιανών θεολόγων περί αγωγής. Επισημαίνεται ότι τόσο στην Αρχαία Ελλάδα όσο και στο Βυζάντιο η αγωγή, ως κύριος στόχος της παιδείας, προσδιορίζεται από τις εκάστοτε κυρίαρχες κοσμοθεωρητικές και βιοθεωρητικές αντιλήψεις. Επίσης, ότι και στους δύο κόσμους προβάλλεται το ανθρωπιστικό ιδεώδες, το οποίο στον ελληνικό έχει περισσότερο κοινωνικό προσανατολισμό και στον βυζαντινό περισσότερο μεταφυσικό.

Χ.ΤΕΡΕΖΗΣ

ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥΣ

Δογματική της Ορθόδοξης Χριστιανικής Εκκλησίας. Εισαγωγή στην Καινή Διαθήκη. Ορθόδοξη Χριστιανική Ανθρωπολογία. Επεξεργασία των βασικών θεολογικών εννοιών που απαντώνται στα εγχειρίδια της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Διδακτική επεξεργασία ευαγγελικών περικοπών.

Δ.ΠΟΤΑΡΗ

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

Το μάθημα στοχεύει να δώσει μια διαφορετική διάσταση των μαθηματικών μέσω της ιστορικής τους εξέλιξης και των εφαρμογών τους. Έμφαση δίνεται στην αντιμετώπιση “ανοικτών” προβληματικών καταστάσεων. Το μαθηματικό περιεχόμενο στο οποίο αναφέρεται περιέχει στοιχεία από: - αριθμούς και συστήματα αρίθμησης, - αρχές που διέπουν τις τέσσερις αριθμητικές πράξεις, επέκταση του συνόλου των φυσικών αριθμών, ακολουθίες αριθμών, αναλυτική γεωμετρία (συντεταγμένες, εξισώσεις ευθείας, παραβολής), συναρτήσεις, μετασχηματισμούς στο επίπεδο και στο χώρο.

Δ.ΠΟΤΑΡΗ

ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥΣ

Στο μάθημα αντιμετωπίζονται βασικές έννοιες που απαντώνται στο αναλυτικό πρόγραμμα της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Στο μάθημα διακρίνονται τρεις φάσεις: α) Η επιστημονική διερεύνηση των εννοιών. β) Η ανάλυση των ερευνητικών αποτελεσμάτων της Διδακτικής των

Μαθηματικών πάνω σε θέματα που αφορούν την κατανόηση αυτών των εννοιών από τα παιδιά. γ) Ανάπτυξη διδακτικών προσεγγίσεων που βοηθούν τα παιδιά να κατανοήσουν αυτές τις έννοιες και να τις χρησιμοποιήσουν στην αντιμετώπιση διαφόρων προβληματικών καταστάσεων.

Τα μαθηματικά θέματα που αντιμετωπίζονται είναι: - Η έννοια του αριθμού ως απόλυτος και τακτικός. - Η έννοια των τεσσάρων αριθμητικών πράξεων. - Η επέκταση του συνόλου των φυσικών αριθμών και η αντιμετώπιση της έννοιας του ρητού, ακεραίου, πραγματικού αριθμού. - Χαρακτηριστικά των γεωμετρικών στερεών και η σχέση τους με τα αναπτύγματά τους. - Η μέτρηση μεγεθών, όπως μήκους, επιφάνειας, χώρου. - Βασικές έννοιες των πιθανοτήτων.

ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ-ΜΟΝΤΕΛΟΠΟΙΗΣΗ

Αντιμετωπίζονται απλές μαθηματικές έννοιες και πως αυτές μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην επίλυση προβλημάτων καθημερινής ζωής. Τα μαθηματικά θέματα που μας απασχολήσουν είναι πράξεις με πραγματικούς αριθμούς και κλάσματα, απλές εξισώσεις, συναρτήσεις, ποσοστά και γεωμετρικές σχέσεις. Οι εφαρμογές θα καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα καθημερινών δραστηριοτήτων, όπως οικονομικά, αρχιτεκτονική και τέχνες, αρχαιολογία, οικολογία, γεωμετρία, ψυχολογία, ιατρική κ.λ.π.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ

Αντιμετωπίζεται η ιστορική εξέλιξη βασικών μαθηματικών εννοιών (π.χ. αριθμός, μέτρηση, γεωμετρικές έννοιες και κατασκευές) με στόχο τη βαθύτερη συνειδητοποίηση εννοιών που διδάσκονται στο δημοτικό σχολείο. Συζητούνται τα πλαίσια που υποστήριξαν ή εμπόδισαν αυτή την εξέλιξη. Επιπλέον, αντιμετωπίζεται το θέμα της εξέλιξης των ίδιων των μαθηματικών και κάποιων κλάδων τους (π.χ. η δημιουργία Ευκλείδειας και μη Ευκλείδειων Γεωμετριών) καθώς και μια επιστημολογική θεώρηση σχετικά με τη φύση και εξέλιξη της μαθηματικής γνώσης.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Θέματα που αναφέρονται στο σχεδιασμό στο σχεδιασμό, στην ανάπτυξη και στην υλοποίηση αναλυτικών προγραμμάτων για τα μαθηματικά θα αντιμετωπιστούν. Συγκεκριμένα θα συγκριθούν διάφορες μορφές προγραμμάτων ως προς τη φιλοσοφία τους, ενώ οι ίδιοι οι φοιτητές θα δουλέψουν κύρια στην ανάπτυξη προγραμμάτων μέσα από το σχεδιασμό δραστηριοτήτων και την ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού.

ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ ΚΑΙ Η ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ

Στο μάθημα θα συζητηθεί η υπόσταση και φύση γεωμετρικών εννοιών, η θέση της Γεωμετρίας στα Μαθηματικά, η εξέλιξη της, οι διάφορες μορφές της, η παραγωγική διαδικασία και η έννοια της απόδειξης. Παράλληλα θα αντιμετωπισθούν θέματα σχετικά με Διδακτική της Γεωμετρίας και ιδιαίτερα τις ιδέες των παιδιών για συγκεκριμένες μαθηματικές έννοιες, την ανάπτυξη δραστηριοτήτων και διδακτικών παρεμβάσεων. Οι φοιτητές θα αντιμετωπίσουν γεωμετρικές καταστάσεις, θα διερευνήσουν τη σκέψη των παιδιών και θα σχεδιάσουν οι ίδιοι διδακτικές δραστηριότητες.

Ι.ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΣ

ΝΕΟΤΕΡΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ Ι:ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ (1832-1940) ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Έννοια και προσδιορισμός της Πολιτικής Ιστορίας. Ένταξη και αξιολόγηση της ενότητας 1832-1940. Εισαγωγικά: Πώς φτάσαμε στον Αγώνα του '21. Συνέπειες: η περίοδος της πρώτης οθωνικής απόλυτης μοναρχίας (Διοίκηση, Οικονομία, Θεσμοί). Πολιτική σκέψη, εμβρυώδης συμμετοχή της μάζας - 1844: Η επανάσταση και το Σύνταγμα (Τα Συντάγματα ως άμεσες πηγές της Πολιτικής Ιστορίας). Οι νέοι θεσμοί, πολιτική ανάλυση του Συντάγματος. Παρεμβάσεις των Μ. Δυνάμεων της Ευρώπης. Εξάρτηση. Οι νέες πολιτικές εξελίξεις: Αντιδυναστικές (αντιοθωμανικές) κινήσεις. Η εμπλοκή του Κριμαϊκού στις πολιτικές εξελίξεις. 1862 και 1864: Έξωση του Όθωνα, ο νέος μονάρχης, το Σύνταγμα του 1864. Σύγκριση με το Σύνταγμα του 1844. Συνέπειες της εφαρμογής του (Ένωση της Επτανήσου). Οι νέες πολιτικές και κοινωνικές εξελίξεις: Χαρ. Τρικούπης, Κοινοβουλευτισμός, εισαγωγή κεφαλαίων, κοινωνικός μετασχηματισμός. -1909, Ελ. Βενιζέλος: διαφοροποιητικές διαστάσεις των πολιτικών δεδομένων ως το 1940: Οι συνέπειες των Βαλκανικών πολέμων και του Πρώτου Παγκόσμιου. Η Πρώτη Δημοκρατία (Αλέξ. Παπαναστασίου) και τα αίτια της πτώσης της. Οι μετά την Πρώτη Δημοκρατία πολιτικές μεταβολές.

Ιδιαίτερη ανάλυση των αιτίων και διαδικασιών της επανόδου της μοναρχίας στην Ελλάδα (1935). Η δικτατορία της 4ης Αυγούστου. Η αντιδικτατορική κίνηση στην Ελλάδα και στο εξωτερικό με κύριο πυρήνα στη Γαλλία, όπου είχαν καταφύγει οι Έλληνες πολιτικοί εξόριστοι (Πλαστήρας, Βενιζέλοι, Σοφιάνοπουλος, Μιχαλακόπουλος, Αργυρόπουλος κ.ά.). Μηχανισμοί παρακολούθησης των Ελλήνων πολιτικών στη Γαλλία από τη βασιλομεταξική δικτατορία. Συνέπειες και προεκτάσεις της δικτατορίας.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ: Διδασκαλία της Ιστορίας. Προσέγγιση των πηγών κατά τη σχολική πράξη: Αρχεία, Μεγάλες συνθέσεις, Απομνημονεύματα, Κείμενα. Ανάλυση του «Ιστορικού γεγονότος». Μέθοδος εκμετάλλευσης του «ιστορικού συμβάντος» (Μικροϊστορία - Τοπική Ιστορία). Σταθεροί κώδικες λειτουργίας της Ιστορίας στις κοινωνικές ομάδες (στην οικογένεια, στο σχολείο, στους ευρύτερους χώρους επικοινωνίας).

Γ.ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΣ

ΝΕΟΤΕΡΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ II:ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ (1940-1949)

Η συμβολή της Ελλάδας στο Δεύτερο Παγκόσμιο πόλεμο. Κατοχή και κατοχικές κυβερνήσεις. Η ελληνική κυβέρνηση στη Μ. Ανατολή και ο ρόλος του Γεωργίου Β'. Ο ρόλος της Μ. Βρετανίας κατά τις πολιτικές εξελίξεις στην Ελλάδα στην περίοδο της Κατοχής. Αντίσταση: Μορφή και διαφοροποιήσεις της Αντίστασης. Ο Δεκέμβριος του 1944: Τα αίτια της εμφυλιακής σύρραξης και οι παρεμβάσεις των ξένων. Το δημοψήφισμα του 1946 για την επαναφορά της δυναστείας των Γλύξμπουργκ. Εμφύλιος 1946-1949. Ο ρόλος των Ελλήνων πολιτικών κατά την περίοδο 1944-1949. Ο παράγοντας «Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής» (ΗΠΑ) και οι πολιτικές εξελίξεις στην Ελλάδα (1946-1949). (Προσέγγιση και ανάλυση των θεμάτων με βάση τις πηγές).

Γ.ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΣ

ΝΕΟΤΕΡΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ III:ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ: ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΑΙΡΙΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΣΤΟ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ

Ο ρόλος της Μοναρχίας. Οι παρεμβάσεις των ευρωπαϊκών Μ. Δυνάμεων, ιδιαίτερα ο ρόλος της Μ. Βρετανίας. Η παρέμβαση της Αμερικής μετά το 1947. Το φαινόμενο του Κομμουνισμού στην Ελλάδα (στα πλαίσια του γενικότερου ευρωπαϊκού φαινομένου) μετά την 4η Αυγούστου (1936). Η παρέμβαση των πολιτικών προσωπικοτήτων στις καίριες πολιτικές μεταβολές. (Η προσέγγιση και η ανάλυση των πολιτικών φαινομένων με βάση τις πηγές).

Α.ΙΟΡΔΑΝΙΔΟΥ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ I

Περιγράφονται και αναλύονται τα βασικά γραμματικά φαινόμενα της νεοελληνικής γλώσσας, κυρίως όσον αφορά τη φωνολογία και τη μορφολογία (φθόγγοι-φωνήματα, ονοματικό και ρηματικό σύστημα, ιδιομορφίες στον τρόπο κλίσης, λόγοι σχηματισμοί, διπλοτυπίες, φωνές-διαθέσεις, εγκλίσεις, χρόνοι, τρόπος ενέργειας). Επιχειρείται σύγχρονη γλωσσολογική θεώρηση της σχολικής Γραμματικής, προσαρμοσμένη στις ανάγκες της διδασκαλίας της γλώσσας.

Α.ΙΟΡΔΑΝΙΔΟΥ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ II

Εξετάζονται τα βασικότερα θέματα σύνταξης και σημασιολογίας που ενδιαφέρουν άμεσα το χρήστη και το μελλοντικό δάσκαλο της νεοελληνικής γλώσσας (διάκριση Ονοματικού-Ρηματικού Συνόλου, χωρισμός και χαρακτηρισμός προτάσεων, συντακτικοί μετασχηματισμοί, λειτουργίες των προθέσεων και των συνδέσμων, λόγια στοιχεία στο νεοελληνικό λεξιλόγιο, ξένες λέξεις, φαινόμενα συνωνυμίας, αντωνυμίας, πολυσημίας κ.ά.).

Α.ΙΟΡΔΑΝΙΔΟΥ

ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Ιστορική επισκόπηση των μεθόδων διδασκαλίας της γλώσσας. Ανάπτυξη των θέσεων των κυριότερων γλωσσολογικών σχολών, όπως εφαρμόζονται στον τομέα διδασκαλίας της γλώσσας. Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στις θεωρίες της Κοινωνιογλωσσολογίας και της Επικοινωνιακής προσέγγισης. Συγκεκριμένες προτάσεις εφαρμογής στη διδασκαλία της γλώσσας στο δημοτικό σχολείο.

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ I

Εισαγωγή στη Ν.Ε. Φιλολογία. Σύνδεση με την αρχαία, βυζαντινή και μεταβυζαντινή λογοτεχνία. Δημοτική ποίηση. Ακρτικός κύκλος. Κυπριακή λογοτεχνία. Κρητική λογοτεχνία. Α. Κάλβος. Δ. Σολωμός και επαναστασιακή σχολή. Ρομαντισμός και αθηναϊκή σχολή. Πεζογραφία (1830-1880). Ιστορικό μυθιστόρημα. Παρνασσιστές και συμβολιστές.

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ II

Ο Παλαμάς και η σχολή του. Το γλωσσικό ζήτημα. Ο Ψυχάρης και οι μαθητές του. Οι αγώνες για τη γλώσσα. Η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση. Πεζογραφία (1880-1930). Το θέατρο και η κριτική. Α. Σικελιανός. Ν. Καζαντζάκης. Κ. Βάρναλης. Οι γενιές του 1910 και 1920. Καρυωτακισμός. Οι τελευταίοι παραδοσιακοί ποιητές. Ο Καβάφης και οι άλλοι Αλεξανδρινοί. Η νεότερη κυπριακή λογοτεχνία. Η γενιά του '30 (ποίηση και πεζογραφία). Μεταπολεμική πεζογραφία. Κριτική. Δοκίμιο. Θέατρο. Σύγχρονη λογοτεχνία (ποίηση – πεζογραφία – θέατρο). Μετρική.

ΠΑΙΔΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Εισαγωγή στην Παιδική Λογοτεχνία, χαρακτηριστικά της πρώιμης Παιδικής Λογοτεχνίας (καθαρεύουσα – διδακτισμός). Οι ρίζες (δημοτικά νανουρίσματα, ταχαρίσματα, λαχνίσματα, προσευχές) και άλλα παλιά τραγούδια. Παλαιότεροι ποιητές και ζωγράφοι. Τάσεις και κατευθύνσεις της μεταπολεμικής ποίησης και πεζογραφίας. Σύγχρονοι ποιητές. Σύγχρονοι πεζογράφοι. Παιδικό θέατρο. Καραγκιόζης. Παραμύθι. Έρευνα στη θεματική της Παιδικής Λογοτεχνίας.

Ι.ΔΕΛΛΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ I: ΓΝΩΣΙΟΛΟΓΙΑ-ΗΘΙΚΗ

Α. Ιστορική διαίρεση της Φιλοσοφίας. Ορισμός(οί) της Φιλοσοφίας. Σχέσεις της Φιλοσοφίας με κλάδους των Επιστημών της Αγωγής. Η Φιλοσοφία ως στοιχείο του Πολιτισμού. Αιτίες γένεσης της Φιλοσοφίας. Σχέσεις Φιλοσοφίας και Επιστήμης. Ταξινόμηση των Επιστημών. Σχέση Φιλοσοφίας και πολιτικής θεωρίας. Φιλοσοφία και Τέχνη. Σχέσεις Φιλοσοφίας και Θρησκείας. Η Φιλοσοφία και ο σύγχρονος άνθρωπος. Η έννοια της Μεθόδου. Μέθοδοι. Διαιρέσεις της Φιλοσοφίας. Επιστημονική Επανάσταση και «Νέα Επιστήμη» (17ος αιώνας). Συμβολή της αρχαίας ελληνικής Φιλοσοφίας στην πρόοδο της επιστήμης και τη Φυσική Φιλοσοφία.

Β. Γνωσιολογία: Έννοια και περιεχόμενο. Ιστορική εξέλιξη της Γνωσιολογίας. 1) Το πρόβλημα της πηγής της Γνώσης. α) Ορθολογισμός. Η καρτεσιανή θεώρηση και η θεωρία του Leibnitz, β) Εμπειρισμός: η θεωρία του J. Locke, του D. Hume, του Th. Reid κ.ά., γ) ο Κριτικισμός του Kant. 2) Το πρόβλημα του κύρους της γνώσης: το κριτήριο της αλήθειας, α) Δογματισμός, β) ο Σκεπτικισμός και οι διάφορες μορφές του, γ) Σχετικοκρατία. 3) Το αντικείμενο της γνώσης: α) ο Επιστημονικός Ρεαλισμός, η γένεση και οι εξελίξεις του το 17ο αιώνα, β) Ιδεοκρατία, γ) Φαινομενολογία (Husserl κ.ά.). Θεωρίες για την ιδέα της Αλήθειας.

Γ. Ηθική: Έννοια και περιεχόμενο. Σχέσεις της Ηθικής με άλλες επιστήμες. Διαίρεση της Ηθικής. Η αριστοτελική ανάλυση της ανθρώπινης πράξης. Η Φύση της Ηθικότητας. Τελολογικές θεωρίες: Ηδονική, Ωφελισμός, Ενεργητική θεωρία, Ειδολογική θεωρία. Το πρόβλημα της Ηθικής Συνείδησης. Θεωρίες για την γένεση της Ηθικής Συνείδησης. Το πρόβλημα της Ελευθερίας της Βούλησης. Determinism - indeterminism. Οι εξελίξεις στη Φυσική και το πρόβλημα της Ελευθερίας της Βούλησης (θεωρία της Απροσδιοριστίας). Ιδιότητες και ανάπτυξη της βούλησης. Περί καθήκοντος. Ατομική Ηθική. Θεωρία των Αξιών. Περιβαλλοντική Ηθική.

Ι.ΔΕΛΛΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΙΙ: ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Έννοια και περιεχόμενο της Φιλοσοφίας της Ιστορίας. Απαρχές της θεωρίας της Ιστορίας. Οι απόψεις του R.Collingwood για την επιστήμη της Ιστορίας και τη Φιλοσοφία της Ιστορίας. Θεωρητική φιλοσοφία της Ιστορίας. Γραμμικές θεωρίες για την εξέλιξη της Ιστορίας. Κυκλικές θεωρίες. Τελολογικές και αιτιοκρατικές θεωρήσεις της Ιστορίας. Προνοιακές και μη προνοιακές θεωρήσεις της Ιστορίας. Οπτιμιστικές και πεσιμιστικές απόψεις για την Ιστορία. Η θεωρία της Ιστορίας στην Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία. Φιλοσοφία της Ιστορίας κατά τη Ρωμαϊκή αντίληψη. Φιλοσοφία της Ιστορίας του Γαλλικού Διαφωτισμού. Η θεωρία της προόδου: Turgot, Condorcet. Η θεωρία της Ιστορίας του Kant. Η θεωρία της Ιστορίας του Herder. Ο ιστορικός ιδεαλισμός του Hegel. Θετικιστική Φιλοσοφία της Ιστορίας. Η θεωρία των “τριών σταδίων” του Auguste Comte. Εξελικτική Φιλοσοφία της Ιστορίας. Οι απόψεις του Herbert Spenser. Η εξελικτική κοινωνική θεωρία του Emile Durkheim. Η Μαρξιστική αντίληψη της Ιστορίας. Η έννοια της Φύσης στο Κ.Μαρξ. Η θεωρία της γνώσης στον Κ.Μαρξ. Η Μαρξιστική θεωρία για τον ιστορικό ρόλο των μεγάλων ανδρών. Ιστορική συνολοκρατία. Η κυκλική θεωρία της Ιστορίας Giambattista Vico. Ibn Khaldun, Rousseau, Η “παρακμή της Δύσης” ή η θεωρία της καταστροφής του Δυτικού πολιτισμού του Oswald Spengler. Το “τέλος της Ιστορίας”.

Ι.ΔΕΛΛΗΣ

ΠΡΟΣΩΚΡΑΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Από το μύθο στο Λόγο. Η γένεση της φιλοσοφίας και οι απαρχές του ορθολογισμού. Οντολογικές & κοσμολογικές θεωρίες από το Θαλή στους Σοφιστές. Η πολιτική και ηθική θεωρία στη σκέψη των προσωκρατικών φιλοσόφων και οι παιδαγωγικές τους αντιλήψεις. Γνωσιολογικές θεωρήσεις, επιστημονικές ιδέες και υποθέσεις των προσωκρατικών και ανίχνευση των απόψεών τους στη νεότερη επιστήμη και φιλοσοφία.

Χ.ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΩΝ Η/Υ

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τις τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας, οι οποίες είναι στενά δεμένες με τη σύγχρονη εκπαιδευτική διαδικασία αλλά και με τη διοίκηση των εκπαιδευτικών μονάδων. Μεταξύ άλλων, η ύλη του μαθήματος περιλαμβάνει: Ιστορική ανασκόπηση – καταγραφή των σημαντικότερων σταθμών στην εξέλιξη των η/υ, εισαγωγή στη δομή και στη λειτουργία του η/υ, εισαγωγή στις μεθόδους επεξεργασίας δεδομένων και στα λειτουργικά συστήματα, γλώσσες προγραμματισμού και λογισμικό εφαρμογών - ιοί η/υ, βασικές περιφερειακές συσκευές η/υ, εργαστηριακή εισαγωγή σε WINDOWS, WORD, EXCEL, POWERPOINT.

Χ.ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ Η/Υ – ΔΙΚΤΥΑ

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τη λειτουργία των δικτύων και την οργάνωση της διακινούμενης πληροφορίας. Επίσης, η διερεύνηση της επίδρασης των η/υ και του Internet στη σύγχρονη κοινωνία και την εκπαίδευση. Τέλος, η πληροφόρηση για τις πρόσφατες εξελίξεις στη ρομποτική, την τεχνητή νοημοσύνη και τα νευρωνικά δίκτυα με το σχολιασμό και την κατάθεση απόψεων σε θεμελιώδη ερωτήματα που σχετίζονται με τις δυνατότητες των η/υ. Μεταξύ άλλων, η ύλη του μαθήματος περιλαμβάνει: Εισαγωγή στα δίκτυα η/υ - Internet (παγκόσμιος ιστός και ηλεκτρονικό ταχυδρομείο), εισαγωγή στην τεχνητή νοημοσύνη και στα νευρωνικά δίκτυα - σκάκι και η/υ, η επίδραση των η/υ στη σύγχρονη κοινωνία (εκπαίδευση, τέχνες, ψυχαγωγία, ρομποτική), ηλεκτρονικό εμπόριο, τηλεεργασία, τηλεεκπαίδευση, τηλεδιάσκεψη, εργαστηριακή εξάσκηση στο Internet.

Χ.ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Σκοπός του μαθήματος είναι η μελέτη και η οριοθέτηση των δυνατοτήτων που έχει στην πράξη ο εκπαιδευτικός με τη χρήση του η/υ και του εκπαιδευτικού λογισμικού. Επίσης, η πληροφόρηση για θέματα που άπτονται της υγιεινής του χρήστη η/υ. Μεταξύ άλλων, τα βασικά θέματα τα οποία αναλύονται είναι: Η

θέση και ο ρόλος του η/υ στην εκπαίδευση, το παιδί και ο η/υ - ο δάσκαλος και ο η/υ, το εκπαιδευτικό λογισμικό και η ισχύς των πολυμέσων, στοιχεία διδακτικής της πληροφορικής, υγιεινή του χρήστη, εργαστηριακή χρήση πακέτων εκπαιδευτικού λογισμικού πολυμέσων.

Χ.ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ ΠΟΛΥΜΕΣΩΝ

Σκοπός του μαθήματος είναι η εκ μέρους των φοιτητών απόκτηση δεξιοτήτων στον τομέα της παραγωγής και της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού λογισμικού πολυμέσων. Μεταξύ άλλων, τα βασικά θέματα τα οποία περιλαμβάνονται στην ύλη του μαθήματος, έχουν ως εξής: Εργαλεία ανάπτυξης εκπαιδευτικού λογισμικού πολυμέσων, διαχείριση στοιχείων πολυμέσων, παραγωγή εκπαιδευτικού λογισμικού πολυμέσων, αξιολόγηση εκπαιδευτικού λογισμικού πολυμέσων.

Ε.ΒΙΚΑΤΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ Ι

Ιστορία της μουσικής των αρχαίων πολιτισμών, του Μεσαίωνα, των εποχών baroque και κλασικής.

Μορφολογικά στοιχεία έργων baroque και κλασικών.

Βιογραφίες συνθετών baroque και κλασικής εποχής.

Ε.ΒΙΚΑΤΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΙΙ

Ιστορία της μουσικής του Ρομαντισμού. Βιογραφίες συνθετών και διαφορές των συνθέσεων τους μέσα από ηχητικά παραδείγματα.

Παρακολούθηση ρομαντικών συμφωνικών έργων από παρτιτούρες.

Σύγχρονες μουσικές τάσεις και περιληπτικές βιογραφίες συνθετών.

Ε.ΒΙΚΑΤΟΥ

ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ Ι

Μελέτη της μουσικής σημειογραφίας και της εξέλιξής της από τα πρώτα δείγματα έως την Αναγέννηση. Μελέτη της μετρικής, της μορφοποίησης και καθιέρωσης του γραπτού κώδικα της γλώσσας της μουσικής και των στοιχείων που αφορούν την ερμηνεία των μουσικών κειμένων, καθώς και πρακτικές εφαρμογές (ρυθμική ανάγνωση).

Ε.ΒΙΚΑΤΟΥ

ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΙΙ

Μελέτη των ακουστικών αποστάσεων, των μουσικών κλιμάκων, των συμβόλων νευματικής σημειογραφίας και συντομογραφιών. Μελέτη που αφορά τους κάθετους συνδυασμούς των φθόγγων και πρακτικές εφαρμογές (ρυθμική και μελωδική ανάγνωση).

Ε.ΒΙΚΑΤΟΥ

ΟΡΓΑΝΟΛΟΓΙΑ - ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ

Οργανολογία (αναγνώριση οργάνων συμφωνικής ορχήστρας, μέσα από ηχητικά παραδείγματα έργων baroque, κλασικών, ρομαντικών και σύγχρονων).

Στοιχεία για κάθε όργανο. Παιδαγωγικά για μικρές ηλικίες.

Ε.ΒΙΚΑΤΟΥ

ΧΟΡΩΔΙΑ

Θεωρία περί δημιουργίας και εκπαίδευσης μιας χορωδίας (ανάλογα με τις ηλικίες). Χορωδιακά τραγούδια (δίφωνα, τρίφωνα, τετράφωνα).

Μ. ΓΑΛΑΝΗ

ΘΕΩΡΙΑ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

1. Ιστορία της φυσικής αγωγής των αρχαίων ανατολικών λαών, των λαών της κεντρικής Αμερικής, των Αιγυπτίων, του Κρητομηκοναϊκού πολιτισμού, του Ομηρικού πολιτισμού, των Ολυμπιακών χρόνων.

2. Εννοιολογία και ορολογία φυσικής αγωγής.

3. Περιεχόμενο της φυσικής αγωγής. Η κίνηση ως πρωταρχικό μέσο της φυσικής αγωγής. Θεωρίες για το παιχνίδι. Το παιχνίδι στη φυσική αγωγή.

Μ. ΓΑΛΑΝΗ

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ Ι

1. Δημιουργική (παιδαγωγική) γυμναστική. Ως μέθοδος που διαπαιδαγωγεί και στηρίζει ένα διαλεκτικό τρόπο διδασκαλίας. Σημεία οργάνωσης του μαθήματος: ψυχολογικά, κινητικά, κοινωνικά.

2. Μέθοδος J.G. Thulin κινητικής αναπαράστασης μιας ιστορίας ή θέματος. Μιμική. Παντομίμα.

3. Ρυθμική. Περιεχόμενο και δομή του μαθήματος. Εισαγωγή στο μουσικοκινητικό σύστημα Orff. Εισαγωγή στη μουσική, κινητική και ρυθμική αγωγή Dalcroze. Κίνηση και εμπύχωση κούκλας. Ανάπτυξη λεπτής κινητικότητας μέσω κατασκευής γαντόκουκλας με κεφάλι από χαρτοπολτό και μάσκα. Ανάπτυξη κινητικότητας ως προς την ακρίβεια, την ποιότητα και εκφραστικότητα μέσω της εμπύχωσης διαφόρων ειδών κούκλας και μάσκα.

4. Εισαγωγή στο θεατρικό παιχνίδι.

Μ. ΓΑΛΑΝΗ

Ο ΧΟΡΟΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

1. Ιστορία του χορού.

2. Το σώμα φορέας κοινωνικής ιστορίας – Κοινωνικό σύστημα και χορός.

3. Παραδοσιακοί και Λαϊκοί Ελληνικοί χοροί. Ιστορία του χορού στην Ελλάδα. Διδασκαλία του παραδοσιακού χορού.

4. Δημιουργικός (Παιδαγωγικός) χορός – Μέθοδος της δημιουργικής κινητικής έκφρασης του R.V. Laban. Ανάλυση της δομής (structural analysis) της

κίνησης. Περιεχόμενο και στόχοι του δημιουργικού χορού. Διδασκαλία του δημιουργικού χορού.

5. Από τη μέθοδο της δημιουργικής κινητικής έκφρασης του R.V. Laban και τον εκφραστικό χορό της Isadora Duncan στο χοροθέατρο της Pina Baush. Χορογραφία, σύνθεση, παρουσία.

6. Πρωτόγονη έκφραση – Expression primitive της France Schott-Bilman. Η συμπληρωματικότητα των αντιθέτων, ο συμβολισμός, ο ρυθμός, η σχέση με το έδαφος, η απλότητα των κινήσεων, η επανάληψη, η δύναμη, η χρήση της φωνής, η ταλάντωση, το κάλεσμα–απόκριση. Σωματική τεχνική, ασκήσεις–κινήσεις, αρχέτυπα, τελετουργικές και δυναμικές. Ασκήσεις με τα πόδια, στο ρυθμό του τύμπανου. Αυτοσχεδιασμός με τη φωνή πάνω στη ρυθμιστική βάση. Τελικός χορός. Τυπικό πρόγραμμα.

Μ. ΓΑΛΑΝΗ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

1. Διδακτική και μεθοδολογία. Επιδιώξεις της μεθοδολογίας. Μέθοδοι γύμνασης. Απαγωγική και επαγωγική μέθοδος διδασκαλίας. Problem solving method. Βασικές αρχές της μεθοδολογίας και διδακτικής στη φυσική αγωγή των παιδιών ηλικίας 6-12 χρόνων.

2. Ψυχοκινητική. Ορισμός, βασικά χαρακτηριστικά. Σωματογνωσία. Πλεύρωση (αμφιπλευρικήτητα). Οργάνωση του χώρου. Οργάνωση του χρόνου. Ρυθμική.

3. Προγραμματισμός ετήσιος, τριμηνιαίος.

4. Οργάνωση της διδακτικής ώρας για δραστηριότητες ψυχοκινητικής ανάπτυξης, ανάπτυξης φυσικής κατάστασης, αθλοπαιδιών (παιχνίδια καλαθοσφαίρισης, πετοσφαίρισης και ποδοσφαίρου), στίβου (παιχνίδια δρομικά αλματικά, ρίψεων) και γυμναστικής (ελεύθερης, αεροβίωσης, ενόργανης).

Μ. ΓΑΛΑΝΗ

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ II

1. Επινόηση κειμένου. Τρόποι επινόησης κειμένου (προτεινόμενες δυνατότητες από J. Rontari). Μυθοπλασία, συγγραφή, πλοκή. Μετεγγραφή λογοτεχνικού κειμένου, παραμυθιού κτλ. σε δραματικό κείμενο. Δραματική ανάγνωση – παραμυθανάγνωση.

2. Ασκήσεις αναπνοής και ορθοφωνίας.

3. Σκηνική απόδοση μη θεατρικού κειμένου.

4. Θεατρικό παιχνίδι. Παιδευτική αξία του θεατρικού παιχνιδιού και επίπεδα στα οποία επιδρά. Μέσα έκφρασης. Τεχνικής ανάπτυξης. Σχέσεις και επικοινωνία στην ομάδα θεατρικού παιχνιδιού. Εμπυχωτής θεατρικού παιχνιδιού.

5. Θεατρικό παιχνίδι ως μοντέλο διδασκαλίας μαθημάτων του αναλυτικού προγράμματος (Γλώσσας, ιστορίας, θετικών μαθημάτων, περιβαλλοντικής αγωγής και εκπαίδευσης κτλ.).

Μ. ΓΑΛΑΝΗ

ΒΙΩΜΑΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΟΛΟΓΙΑ

1. Φυσιολογική βάση του μυϊκού έργου.

2. Ανατομία. Κύτταρο, οργανικά συστήματα (εριστικό, μυϊκό, νευρικό).

3. Τρόποι δημιουργικής προσέγγισης της ενότητας γνωρίζουμε το σώμα μας.
4. Ανατομική περιγραφή των κινήσεων. Βιωματική κινησιολογία μέσω συνασκήσεων (contact improvisation) και ασκήσεων.
5. Κακώσεις, τραυματισμοί δυσλειτουργίες κατά την άσκηση και πρώτες βοήθειες.

MARIA ΦΑΡΜΑΚΙΔΟΥ

ΑΙΣΘΗΤΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙ-ΝΩΝΙΚΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ I

Έννοια της αισθητικής. Τι είναι ένα έργο τέχνης και σε ποιους νόμους υπακούει. Το εικαστικό έργο ως φορέας μηνυμάτων. Πολυφωνικός χαρακτήρας και αυτοτέλεια της ζωγραφικής. Είδη και θεματογραφικές περιοχές της.

Βυζαντινή τέχνη. Αρχή της ερμηνείας των νοητών φαινομένων. Κοινωνικός ρόλος της Βυζαντινής τέχνης.

Αναγέννηση: Αφετηρίες, χαρακτηριστικά, φάσεις της.

Μπαρόκ, ζωγραφική του 17ου αιώνα. Μανιερισμός - Δομήνικος Θεοτοκόπουλος.

M. ΦΑΡΜΑΚΙΔΟΥ

ΑΙΣΘΗΤΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ II

Η ζωγραφική του 18ου αιώνα. Ροκοκό.

Η ζωγραφική του 19ου αιώνα. Κλασικισμός - Ρομαντισμός - Ρεαλισμός, ιδεαλιστικές τάσεις και ακαδημαϊσμός. Ιμπρεσιονισμός και μεταϊμπρεσιονιστικά ρεύματα. Η ζωγραφική του εικοστού αιώνα και η απομάκρυνση από την οπτική πραγματικότητα (φοβισμός, εξπρεσιονισμός, σουρεαλισμός, κυβισμός, φουτουρισμός, αφηρημένη τέχνη).

M. ΦΑΡΜΑΚΙΔΟΥ

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΕΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ I

Οπτική αντίληψη - επικοινωνία. Ανάλυση ζωγραφικών στοιχείων (σημείο - γραμμή - σχήμα).

Σύνθεση ζωγραφικών στοιχείων. Σύνθεση απλών γεωμετρικών μορφών. Χρώμα και χρωματική αίσθηση. Ψυχολογική σημασία του χρώματος. Μείξεις των χρωμάτων. Βασικά - συμπληρωματικά. Συστήματα κατάταξης χρωματικών σχέσεων. Τεχνικές του χρώματος. Εφαρμογή της τεχνικής σε έργα τέχνης.

MARIA ΦΑΡΜΑΚΙΔΟΥ

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΕΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ II

Χρωματικές αρμονίες. Αρμονία που βασίζεται στις χρωματικές αντιθέσεις. Φαινόμενα του χρώματος. Χρωματικές διαβαθμίσεις. Θερμά - ψυχρά. Ζωγραφική και κολάζ. Κατασκευές με διαφορετικά υλικά και τεχνικές.

MARIA ΦΑΡΜΑΚΙΔΟΥ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ I

Μελέτη της “παιδικής τέχνης”. Στάδια εξέλιξης του παιδικού σχεδίου. Διδακτική της τέχνης στα παιδιά του Δημοτικού και μέθοδοι δημιουργικής έκφρασης των παιδιών με διάφορα υλικά και τεχνικές (Ζωγραφική, γλυπτική, κολάζ).

ΜΑΡΙΑ ΦΑΡΜΑΚΙΔΟΥ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ II

Διδακτική της τέχνης στα παιδιά του Δημοτικού και μέθοδοι δημιουργικής έκφρασης των παιδιών με διάφορα υλικά και τεχνικές (Μάσκες, κατασκευές με διαφορετικά υλικά, χάραξη, τύπωμα, ανάγλυφο, πηλός).

Ν.ΠΡΕΣΣΑΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΕΝΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

α) Διερεύνηση των σχεδιαστικών μέσων κατά τη διαδικασία της αναπαράστασης της οπτικής εμπειρίας (γραμμή, σημείο, φόρμα, φωτοσκίαση, σύνθεση γεωμετρικών και μη σχημάτων, προοπτική κτλ.).

β) Κατανόηση της φύσεως διαφορετικών υλικών για το σχέδιο: μελάνι, κάρβουνο, μολύβι, bics, σαγκίνα, μαρκαδόρος, παστέλ.

Ν.ΠΡΕΣΣΑΣ

ΜΕΙΚΤΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΕΣ ΤΕΧΝΕΣ

Πειραματισμοί για την γνώση των μικτών τεχνικών και αναφορές στις εφαρμοσμένες τέχνες: Τύπωμα με λινόλεουμ πάνω σε κολάζ (αναφορά στην τεχνική της Αφίσας) Μελάνι με λαδοπαστέλ (αναφορά στην τεχνική του Μπατίκ). Ακρυλικό με λαδοπαστέλ (αναφορά στην τεχνική της ελαιο-γραφίας). Αυγοτέμπερα με ξηρό παστέλ (αναφορά στην αιογραφία). Σμαλτογραφία σε γυαλί (αναφορά στην τέχνη του Βιτρό), ψηφιδογραφία με πέτρες σε έγχρωμο γύψο (αναφορά στην τέχνη του ψηφιδωτού).

Ν.ΠΡΕΣΣΑΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΛΑΣΤΙΚΗΣ

1) Βασικά στοιχεία πλαστικής

α) Τρισδιάστατα προπλάσματα

Σκάλισμα σε γυψοπυρόλιθο (σύγκριση αποτελέσματος με φελιζόλ) και χύτευση αποτυπωμάτων.

Αναπαράσταση αντικειμένων της Φύσης (φρούτα, δένδρα, ζώα, πουλιά με χαρτοπολτό ή κερί).

Άμεση γραμμική έκφραση με σύρμα ή σχοινί (κατασκευή μάσκας και θεατρικού κοστουμιού).

β) Δισδιάστατα - επίπεδα γλυπτά

Σκάλισμα φιγούρας θεάτρου σκιών και δια-κοσμητικών μοτίβων. Κατασκευή χαμηλού ανάγλυφου με φύλλο χαλκού ή αλουμινίου και επιχρωμάτωση με σμάλτο.

Ανάπτυξη συνθέσεων σε επιφάνειες πηλού και αναπαραγωγή αντιγράφων μέσω εκμαγείου.

Ν.ΠΡΕΣΣΑΣ

ΓΛΥΠΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΜΕ ΕΤΕΡΟΚΛΗΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1) Γλυπτικές κατασκευές με ΕΤΕΡΟΚΛΗΤΑ στοιχεία (πέτρες, κοχύλια, κόκαλα, χαρτί, ύφασμα, φωτογραφίες, πλαστικά κτλ.).

2) Χρήση ανακυκλώσιμων και μη αντικειμένων για το σχεδιασμό:

α) Περιβάλλοντος: μικρογραφίες πόλεων ή χωριών, μακέτες σπιτιών, επίπλων, μηχανών κτλ. (καθώς και θεατρικών σκηνικών).

β) Φυσικής δομής της ανθρώπινης μορφής: ομοιώματα ανθρώπινου κεφαλιού και σκελετού (κατασκευή καρναβαλικής φιγούρας).

Ν.ΠΡΕΣΣΑΣ

ΣΚΗΝΟΓΡΑΦΙΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΧΩΡΟ

Επιτόπια εφαρμογή της εικαστικής εμπειρίας των προηγούμενων εξαμήνων (στοιχεία πλαστικής ή γλυπτικές κατασκευές με ετερόκλητα στοιχεία) στα πλαίσια διοργάνωσης μιας θεατρικής παράστασης σ' ένα Δημοτικό σχολείο.

Η διεξαγωγή του μαθήματος θα γίνεται με ομάδες φοιτητών, ούτως ώστε κατά την διάρκεια μιας σχολικής χρονιάς, σε συνεργασία με την 5η και 6η τάξη, να υλοποιήσουμε μια θεατρική παράσταση.

Ν.ΠΡΕΣΣΑΣ

ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΑΪΚΩΝ ΜΟΤΙΒΩΝ

Στόχος του μαθήματος είναι η αφύπνιση της λαϊκής αισθητικής κατά τη διαδικασία αποτύπωσης και επεξεργασίας λαϊκών μοτίβων που συναντάμε σε ύφασμα, πηλό, ξύλο, πέτρα ή σίδηρο.

Η όλη προσέγγιση θα γίνει με γύψο ή χαρτοπολτό, με collage, με ζωγραφική σε γυαλί (ψευδονitraux) ή με τύπωμα σε linoleum.

Συγχρόνως θα δίνουμε τα κυριότερα στοιχεία για τη θέση, τη φύση, την μορφολογία, την ιστορία και την αισθητική αντίληψη της κάθε περιοχής απ' όπου προέρχονται τα λαϊκά αυτά μοτίβα στα οποία κάθε φορά θα ανατρέχουμε.

Φιλοδοξία του μαθήματος -αναλόγως της απήχησης που θα τύχει- είναι να ξεδιπλωθεί σε μια ανάλογη επεξεργασία και αναζήτηση μοτίβων των ευρύτερων συνόρων της Μεσογειακής κουλτούρας και αισθητικής.

Α.ΧΡΥΣΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΓΓΛΙΚΑ Ι

Επαναληπτικά μαθήματα γλώσσας και γραμματικής με στόχο την ανάπτυξη της επικοινωνίας και παραγωγής συνεχούς λόγου.

Ανάλυση αγγλικού κειμένου με στόχο την κατανόηση και ανάπτυξη των χαρακτηριστικών του γραπτού λόγου σε κείμενα επιστημονικού και λογοτεχνικού περιεχομένου.

Α.ΧΡΥΣΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΓΓΛΙΚΑ ΙΙ

Εμπέδωση και επέκταση γλωσσικών δεξιοτήτων με ιδιαίτερη έμφαση στη βελτίωση και τελειοποίηση της χρήσης και παραγωγής γραπτού λόγου. Εισαγωγή στην ορολογία.

Α.ΧΡΥΣΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΓΓΛΙΚΑ III

ΑΓΓΛΙΚΑ IV

Εισαγωγή στην ανάλυση κειμένων σχετικών με τα διδασκόμενα μαθήματα των Επιστημών της Αγωγής με στόχους:

α) τη χρήση της αγγλικής βιβλιογραφίας, β) την τελειοποίηση των ικανοτήτων στη χρήση της γλώσσας του επιστημονικού κειμένου.

ΜΑΝΙΑΚΗ

ΓΑΛΛΙΚΑ

ΚΩΤΣΗ

ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ

Λ.ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΙΤΑΛΙΚΑ

Π.ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ

ΡΩΣΙΚΑ

- Κάλυψη βασικών γραμματικών και συντακτικών δομών.

- Ανάπτυξη γλωσσικών επικοινωνιακών δεξιοτήτων με παράλληλη άσκηση των γραμματικοσυντακτικών κανόνων.

- Κύρια στοιχεία ορολογίας.